

เรื่อง ข้อกำหนดเกี่ยวกับการบันทึกบัญชีของสถาบันการเงิน

1. เหตุผลในการออกประกาศ

โดยปกติแล้วสถาบันการเงินต้องจัดทำบัญชีให้เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีและมาตรฐานการรายงานทางการเงินที่สภาวิชาชีพบัญชีกำหนดเช่นเดียวกับนิติบุคคลประเภทอื่น อย่างไรก็ตาม เนื่องจากธุรกิจของสถาบันการเงินเป็นธุรกิจการเงินที่มีลักษณะเฉพาะแตกต่างจากธุรกิจโดยทั่วไป ทำให้การทำธุรกรรมบางประเภทอาจไม่มีมาตรฐานการบัญชีและมาตรฐานการรายงานทางการเงินที่เป็นการเฉพาะกำหนดแนวปฏิบัติด้านบัญชีไว้ หรือมาตรฐานการบัญชีและมาตรฐานการรายงานทางการเงินที่มีอยู่ อาจไม่ชัดเจนในสถานการณ์หนึ่ง ๆ ซึ่งต้องอาศัยการตีความและดุลยพินิจในการนำไปใช้ที่หลากหลาย หรือมาตรฐานการบัญชีและมาตรฐานการรายงานทางการเงินในบางเรื่องได้ให้ทางเลือกไว้หลายแนวทางในการนำไปปฏิบัติ จากข้อเท็จจริงดังกล่าวที่เกิดขึ้นอาจทำให้เกิดความไม่ชัดเจนและเกิดความหลากหลายในการนำไปปฏิบัติของสถาบันการเงินแต่ละแห่ง ด้วยเหตุนี้ ธนาคารแห่งประเทศไทยจึงเห็นความจำเป็นในการออกหลักเกณฑ์ทางบัญชีในประเด็นดังกล่าว เพื่อให้สถาบันการเงินถือปฏิบัติอย่างมีมาตรฐานและเป็นไปในแนวทางเดียวกัน เพิ่มเติมจากที่ต้องปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีและมาตรฐานการรายงานทางการเงินที่กำหนดโดยสภาวิชาชีพบัญชีในกรณีปกติ ทั้งนี้ หลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดเป็นไปตามหลักการของกรอบแนวคิดสำหรับการรายงานทางการเงิน มาตรฐานการบัญชี และมาตรฐานการรายงานทางการเงินที่เกี่ยวข้องที่กำหนดโดยสภาวิชาชีพบัญชีโดยไม่ขัดแย้งกัน หรือในบางกรณีที่ยังไม่มีมาตรฐานการบัญชีและมาตรฐานการรายงานทางการเงินที่กำหนดโดยสภาวิชาชีพบัญชีครอบคลุมถึง ธนาคารแห่งประเทศไทยจะกำหนดหลักเกณฑ์ทางการบัญชีและการรายงานทางการเงินให้เป็นไปตามหลักการของมาตรฐานการบัญชีและมาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่างประเทศ (International Accounting Standards - IAS และ International Financial Reporting Standards - IFRS)

ในประกาศฉบับนี้ ธนาคารแห่งประเทศไทยเห็นสมควรปรับปรุงหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการประเมินมูลค่ายุติธรรมโดยยกเลิกข้อกำหนดเกี่ยวกับการประเมินมูลค่ายุติธรรมของเงินลงทุนในหมวด 2 เงินลงทุน และข้อกำหนดเกี่ยวกับการประเมินมูลค่ายุติธรรมของรายการที่เป็นตราสารอนุพันธ์ในหมวด 4 การแปลงค่าเงินสกุลต่างประเทศทุกสกุลให้เป็นสกุลเงินบาท และให้สถาบันการเงินประเมินมูลค่ายุติธรรมตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 13 เรื่อง การวัดมูลค่ายุติธรรม เพื่อให้หลักเกณฑ์การประเมินมูลค่ายุติธรรมในประกาศฉบับนี้สอดคล้องกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินที่เปลี่ยนแปลงไป

ผนสพ00-บช000๐๒55812๐๔

บช000	วันที่ 4 ธ.ค. 2558
-------	--------------------

2. อำนาจตามกฎหมาย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 62 และมาตรา 66 แห่งพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551 ธนาคารแห่งประเทศไทยออกข้อกำหนดให้สถาบันการเงินถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การบัญชีและการรายงานทางการเงินในเรื่องที่กำหนดในประกาศนี้

3. ขอบเขตการบังคับใช้

ประกาศฉบับนี้ให้ใช้บังคับกับสถาบันการเงินตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงินทุกแห่ง

4. ประกาศและหนังสือเวียนที่ยกเลิก

ให้ยกเลิกประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยที่ สนส. 21/2555 ลงวันที่ 17 ธันวาคม 2555 เรื่อง ข้อกำหนดเกี่ยวกับการบันทึกบัญชีของสถาบันการเงิน

5. เนื้อหา

หมวด 1

การขายทรัพย์สินรอการขาย

1. ในหมวดนี้

“ผู้มีอำนาจในการจัดการ” หมายความว่า

(1) ผู้จัดการ รองผู้จัดการ ผู้ช่วยผู้จัดการ กรรมการที่เป็นผู้บริหารของสถาบันการเงินหรือบริษัทแล้วแต่กรณี หรือผู้ซึ่งมีตำแหน่งเทียบเท่าที่เรียกชื่ออย่างอื่น

(2) บุคคลซึ่งสถาบันการเงินหรือบริษัท ทำสัญญาให้มีอำนาจในการบริหารงานทั้งหมดหรือบางส่วน หรือ

(3) บุคคลที่ตามพฤติการณ์มีอำนาจควบคุมหรือครอบงำผู้จัดการ หรือกรรมการหรือการจัดการของสถาบันการเงินหรือบริษัทให้ปฏิบัติตามคำสั่งของตนในการกำหนดนโยบายหรือการดำเนินงานของสถาบันการเงินหรือบริษัท

“กรรมการที่เป็นผู้บริหาร” หมายความว่า กรรมการที่ทำหน้าที่บริหารงานในสถาบันการเงินหรือบริษัทตามที่กำหนดในประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยธรรมาภิบาลของสถาบันการเงิน

“กลุ่มธุรกิจทางการเงิน” หมายความว่า กลุ่มธุรกิจทางการเงินตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การกำกับแบบรวมกลุ่ม

2. หลักเกณฑ์ที่กำหนดในหมวดนี้ ให้ใช้กับการขายทรัพย์สินรอการขายทุกประเภท ยกเว้นทรัพย์สินรอการขายประเภทตราสารหนี้และตราสารทุน

3. เกณฑ์การรับรู้รายได้จากการขายทรัพย์สินรอการขาย

ให้สถาบันการเงินรับรู้รายได้จากการขายทรัพย์สินรอการขายได้ ต่อเมื่อเป็นไปตามเงื่อนไขการรับรู้รายได้ทุกข้อดังต่อไปนี้ ซึ่งสอดคล้องกับหลักการของมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 18 เรื่อง รายได้ ของสภาวิชาชีพบัญชี

- (1) ได้โอนความเสี่ยงและผลตอบแทนที่เป็นสาระสำคัญของความเป็นเจ้าของในทรัพย์สินรอการขายให้กับผู้ซื้อแล้ว
- (2) ไม่เกี่ยวข้องกับการบริหารทรัพย์สินรอการขายอย่างต่อเนื่องในระดับที่เจ้าของพึงกระทำ หรือไม่ได้มีการควบคุมทั้งทางตรงและทางอ้อมในทรัพย์สินรอการขายที่ขายไปแล้ว
- (3) สามารถวัดมูลค่าของจำนวนรายได้จากการขายทรัพย์สินรอการขายได้อย่างน่าเชื่อถือ
- (4) ความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ที่จะได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจจากการขายทรัพย์สินรอการขายนั้น
- (5) สามารถวัดมูลค่าของต้นทุนที่เกิดขึ้นหรือที่จะเกิดขึ้นอันเนื่องมาจากการขายทรัพย์สินรอการขายนั้นได้อย่างน่าเชื่อถือ

4. การบัญชีเกี่ยวกับการขายทรัพย์สินรอการขาย

4.1 การขายทรัพย์สินรอการขายรายการใดที่ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ในข้อ 3 ให้บันทึกบัญชีเป็นการรับเงินมัดจำ

4.2 นอกเหนือจากการขายทรัพย์สินรอการขายในข้อ 4.3 เมื่อการขายทรัพย์สินรอการขายเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในข้อ 3 แล้ว ให้สถาบันการเงินแยกพิจารณาเป็น 2 กรณี ดังนี้

4.2.1 การขายทรัพย์สินรอการขายให้กับบุคคลทั่วไป สำหรับรายการที่มียอดขายสูงกว่า 10 ล้านบาท

ให้สถาบันการเงินรับรู้กำไรเป็นรายได้ทั้งจำนวน เมื่อเข้าเงื่อนไขทุกข้อดังต่อไปนี้

- (1) สถาบันการเงินได้รับชำระเงินสดแล้วไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ของราคาขาย
  - (2) ผู้ซื้อแสดงให้เห็นว่ามีความสามารถที่จะชำระราคาทรัพย์สินได้ครบตามจำนวน
- สำหรับรายการขายที่ไม่เป็นไปตามเงื่อนไขข้อ (1) และ (2) ข้างต้น ให้สถาบันการเงินรับรู้กำไรเป็นรายได้ตามสัดส่วนของเงินสดที่ได้รับชำระต่อราคาขาย จนกว่าการขายจะเข้าเงื่อนไขทั้งสองข้อดังกล่าว จึงจะสามารถรับรู้กำไรเป็นรายได้ทั้งจำนวนได้ เช่น ในกรณีที่สถาบันการเงินได้รับชำระเงินสดน้อยกว่าร้อยละ 20 ในครั้งแรก เนื่องจากให้กู้ยืมเงินแก่ผู้ซื้อเกินกว่าร้อยละ 80 สถาบันการเงินต้องรับรู้กำไรเป็นรายได้ตามสัดส่วนของเงินสดที่ได้รับชำระจนกว่าสถาบันการเงินได้รับชำระราคาทรัพย์สินจนถึงร้อยละ 20 แล้ว จึงจะสามารถรับรู้กำไรเป็นรายได้ทั้งจำนวนได้

ทั้งนี้ ในการพิจารณารายการขายทรัพย์สินรอการขายที่มียอดขายสูงกว่า 10 ล้านบาทนั้น ให้สถาบันการเงินพิจารณาเป็นรายสัญญาของผู้ซื้อแต่ละราย ซึ่งอาจเป็นการซื้อทรัพย์สินรอการขายรายการเดียวหรือหลายรายการในคราวเดียวกันก็ได้

4.2.2 การขายทรัพย์สินรอการขายให้กับกิจการที่มีผลประโยชน์เกี่ยวข้อง กรรมการผู้มีอำนาจในการจัดการของสถาบันการเงิน ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับบุคคลดังกล่าว ให้สถาบันการเงินถือปฏิบัติ ดังนี้

(1) กรณีไม่มีการกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงิน หรือบริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงินของสถาบันการเงินนั้น

(1.1) กรณีได้รับชำระเงินสดทั้งจำนวน ให้สถาบันการเงินรับรู้กำไรเป็นรายได้ทั้งจำนวน

(1.2) กรณีมีการทยอยรับชำระ ให้สถาบันการเงินรับรู้กำไรเป็นรายได้ทั้งจำนวนเมื่อได้รับชำระเงินสดครบถ้วนตามสัญญาแล้ว (cost recovery method)

(2) กรณีมีการกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงิน หรือบริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงินของสถาบันการเงินนั้น

(2.1) กรณีมีการกู้ยืมเพื่อชำระราคาทรัพย์สินรอการขายทั้งจำนวน ให้สถาบันการเงินรับรู้กำไรเป็นรายได้ทั้งจำนวน เมื่อได้รับชำระเงินกู้ยืมครบถ้วนตามสัญญาแล้ว (cost recovery method)

(2.2) กรณีมีการกู้ยืมเพื่อชำระราคาทรัพย์สินรอการขายไม่เต็มจำนวน

(2.2.1) ส่วนที่ได้รับชำระเป็นเงินสด ให้สถาบันการเงินรับรู้กำไรเป็นรายได้ตามสัดส่วนของเงินสดที่ได้รับชำระต่อราคาขาย

(2.2.2) ส่วนที่มีการให้กู้ยืมเงิน ให้สถาบันการเงินรับรู้กำไรเป็นรายได้ทั้งจำนวน เมื่อได้รับชำระเงินกู้ยืมครบถ้วนตามสัญญาแล้ว (cost recovery method)

ทั้งนี้ หลักเกณฑ์และวิธีการขายทรัพย์สินรอการขายให้แก่กรรมการผู้มีอำนาจในการจัดการของสถาบันการเงิน ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับบุคคลดังกล่าว ให้เป็นไปตามมาตรา 48 (4) แห่งพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551 และประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การขาย ให้ หรือให้เช่าทรัพย์สินใด ๆ แก่กรรมการและบุคคลอื่นที่กำหนดตามมาตรา 48 (4) หรือรับซื้อหรือเช่าทรัพย์สินใด ๆ จากบุคคลดังกล่าว

ตัวอย่างวิธีการบันทึกบัญชีเกี่ยวกับการขายทรัพย์สินรอการขายสำหรับกรณีตามข้อ 4.2 แสดงไว้ในเอกสารแนบ 1

4.3 การขายทรัพย์สินรอการขาย และได้รับชำระเป็นตัวสัญญาใช้เงินจากบริษัทบริหารสินทรัพย์ กรุงเทพพาณิชย์ จำกัด ที่มีกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงิน

ถือหุ้นเต็มจำนวน โดยการขายทรัพย์สินรอกการขายนั้นเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในข้อ 3 แล้ว ให้สถาบันการเงินถือปฏิบัติ ดังนี้

4.3.1 บันทึกบัญชีตัวสัญญาใช้เงินที่ได้รับจากบริษัทบริหารสินทรัพย์ กรุงเทพพาณิชย์ จำกัด เป็นลูกหนี้อื่นในหัวข้อสินทรัพย์อื่นในงบการเงินด้วยมูลค่ายุติธรรมที่คำนวณจากกระแสเงินสดที่จะได้รับในอนาคตคิดลดด้วยอัตราดอกเบี้ยที่กำหนดขึ้นตามมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 18 เรื่อง รายได้ของสภาวิชาชีพบัญชี เนื่องจากตัวสัญญาใช้เงินดังกล่าว ถือเป็นภาระหนี้ที่เกิดขึ้นจากการขายทรัพย์สินรอกการขาย ไม่ใช่เงินให้สินเชื่อจากการดำเนินธุรกิจปกติของสถาบันการเงิน

ทั้งนี้ ในกรณีที่ไม่มีอัตราดอกเบี้ยดังกล่าวข้างต้น ให้สถาบันการเงินเทียบเคียงจาก yield curve ของพันธบัตรรัฐบาล และหากไม่มีพันธบัตรรัฐบาลที่มีอายุเท่ากับตัวสัญญาใช้เงินนั้น ให้สถาบันการเงินใช้วิธี interpolate จาก yield curve ของพันธบัตรรัฐบาล

4.3.2 รับรู้กำไรจากการขายทรัพย์สินรอกการขายเป็นรายได้ทั้งจำนวน เมื่อการขายเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในข้อ 3 เนื่องจากบริษัทบริหารสินทรัพย์ กรุงเทพพาณิชย์ จำกัด มีกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงินถือหุ้นเต็มจำนวน จึงไม่มีประเด็นเกี่ยวกับการยกเลิกการขาย และความสามารถในการชำระเงิน

4.4 การขายทรัพย์สินรอกการขายโดยที่สถาบันการเงินยังมีภาระที่จะต้องดำเนินการ และภาระนั้นมีผลกระทบอย่างมีสาระสำคัญต่อกำไรจากการขายทรัพย์สินรอกการขายนั้น เช่น ภาระในการโยกย้ายผู้อาศัย ภาระในการรื้อถอนสิ่งปลูกสร้าง ในการคำนวณกำไรจากการขายดังกล่าว ให้สถาบันการเงินหักประมาณการค่าใช้จ่ายที่อาจเกิดขึ้นออกจากกำไรจากการขายนั้นก่อน แล้วจึงรับรู้กำไรตามสัดส่วนเช่นเดียวกับการรับรู้กำไรในแต่ละกรณี ทั้งนี้ การประมาณการค่าใช้จ่ายที่อาจเกิดขึ้นดังกล่าว ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 37 เรื่อง ประมาณการหนี้สินหนี้สินที่อาจเกิดขึ้น และสินทรัพย์ที่อาจเกิดขึ้น ของสภาวิชาชีพบัญชี

4.5 ในกรณีที่มียารขาดทุนจากการขายทรัพย์สินรอกการขาย ให้สถาบันการเงินรับรู้ขาดทุนทั้งจำนวนในงบกำไรขาดทุนและกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นทันที

5. การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการขายทรัพย์สินรอกการขาย

ให้สถาบันการเงินเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการขายทรัพย์สินรอกการขายในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

หมวด 2

เงินลงทุน

1. หลักเกณฑ์ที่กำหนดในหมวดนี้ ให้ใช้กับการบันทึกบัญชีเกี่ยวกับเงินลงทุนในตราสารหนี้ และตราสารทุน โดยไม่รวมถึงเงินลงทุนในลูกหนี้

2. การบัญชีเกี่ยวกับเงินลงทุน

ให้สถาบันการเงินบันทึกบัญชีเงินลงทุนในตราสารหนี้และตราสารทุนตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 105 เรื่อง การบัญชีสำหรับเงินลงทุนในตราสารหนี้และตราสารทุน และมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 9 เรื่อง เครื่องมือทางการเงิน (เมื่อมีการประกาศใช้) ของสภาวิชาชีพบัญชี โดย

2.1 **ตราสารหนี้** หมายความว่า ตราสารที่แสดงว่า ผู้ออกตราสารมีภาระผูกพันทั้งทางตรงและทางอ้อมที่จะต้องจ่ายเงินสดหรือสินทรัพย์อื่นให้แก่ผู้ถือตราสารตามจำนวนและเงื่อนไขที่ได้กำหนดไว้ โดยชัดเจนหรือโดยปริยาย ได้แก่ (1) พันธบัตร (2) ตัวเงินคลัง (3) ตราสารอื่นที่ออกโดยรัฐบาลไทย องค์การของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือนิติบุคคลที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้งขึ้น ซึ่งมีลักษณะเป็นการระดมทุน (4) หุ้นกู้ที่ออกเพื่อการระดมทุน (5) ตัวแลกเงินหรือตัวสัญญาใช้เงินที่ออกโดยธนาคารพาณิชย์ เพื่อกู้ยืมเงินระหว่างธนาคาร และเพื่อระดมทุนจากประชาชน ตามหลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด (6) ตัวแลกเงินหรือตัวสัญญาใช้เงินที่ออกโดยบริษัทเงินทุน เพื่อระดมทุนจากประชาชน (7) ตัวแลกเงินหรือตัวสัญญาใช้เงินที่ออกโดยธุรกิจอื่น ซึ่งมีลักษณะเป็นการระดมทุน และมีลักษณะคล้ายหุ้นกู้ (8) ตัวแลกเงินหรือตัวสัญญาใช้เงินที่มีอัตราดอกเบี้ยแบบลอยตัว (Floating Rate Note: FRN) หรือ บัตรเงินฝากที่มีอัตราดอกเบี้ยลอยตัว (Floating Rate Certificate of Deposit: FRCD) หรือตราสารหนี้อื่นใด ที่มีลักษณะเป็นหุ้นกู้ หรือคล้ายหุ้นกู้ที่สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ อนุญาตให้เสนอขาย (9) ตราสารหนี้ที่มีอนุพันธ์แฝงที่ออกโดยธนาคารพาณิชย์ตามหลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด เช่น credit linked notes และ structured notes และ (10) ตัวสัญญาใช้เงินที่สถาบันการเงินได้รับจากบริษัทบริหารสินทรัพย์ไทยเพื่อชำระค่าโอนสินทรัพย์ต่อคุณภาพ เป็นต้น

2.2 **ตราสารทุน** หมายความว่า ตราสารที่แสดงว่า ผู้ถือตราสารมีความเป็นเจ้าของในส่วนได้เสียคงเหลือของกิจการที่ไปลงทุน ได้แก่ (1) หุ้นสามัญ และ (2) หุ้นบุริมสิทธิ เป็นต้น และให้หมายความรวมถึงตราสารที่ให้สิทธิแก่ผู้ถือในการซื้อตราสารทุนที่อ้างอิง (underlying asset) ได้แก่ ใบสำคัญแสดงสิทธิซื้อหุ้นสามัญ เป็นต้น

3. การประเมินมูลค่ายุติธรรมของเงินลงทุน

ให้สถาบันการเงินประเมินมูลค่ายุติธรรมของเงินลงทุนในตราสารหนี้และตราสารทุนตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 13 เรื่อง การวัดมูลค่ายุติธรรมของสภาวิชาชีพบัญชี

4. ตราสารทุนที่ได้มาจากการปรับปรุงโครงสร้างหนี้

ในกรณีของการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ หากสถาบันการเงินได้รับชำระหนี้เป็นตราสารทุนของลูกหนี้ ซึ่งเกิดจากการแปลงหนี้เป็นทุน และตราสารทุนดังกล่าวมีข้อกำหนดในการถือครองและจำหน่าย ให้สถาบันการเงินกำหนดนโยบายในการถือครองอย่างชัดเจนตั้งแต่วันที่ได้รับตราสารทุนนั้นมาว่าจะถือเป็นเงินลงทุนทั่วไป หรือเป็นเงินลงทุนในบริษัทร่วมหรือบริษัทย่อย และบันทึกบัญชีให้สอดคล้องกับมาตรฐานการบัญชีที่เกี่ยวข้อง

หมวด 3 การรับซื้อหรือรับโอนลูกหนี้

1. หลักเกณฑ์ที่กำหนดในหมวดนี้ ให้ใช้กับการบันทึกบัญชีเกี่ยวกับการรับซื้อหรือรับโอนลูกหนี้เงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงิน

2. การประเมินมูลค่ายุติธรรมของเงินลงทุนในลูกหนี้

2.1 ให้สถาบันการเงินประเมินมูลค่ายุติธรรมของเงินลงทุนในลูกหนี้โดยใช้วิธีการหามูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดที่คาดว่าจะได้รับในอนาคตคิดลดด้วยอัตราดอกเบี้ยที่เหมาะสมกับความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับลูกหนี้แต่ละราย โดยอัตราคิดลดอาจคำนวณจากอัตราดอกเบี้ยขั้นต่ำที่สถาบันการเงินเรียกเก็บจากลูกค้ารายใหญ่ขั้นดี (Minimum Loan Rate - MLR) บวก risk premium ทั้งนี้ ในการคำนวณ risk premium ให้สถาบันการเงินถือปฏิบัติ ดังนี้

(1) แสดงวิธีการคำนวณเป็นลายลักษณ์อักษร ให้ผู้ตรวจการสถาบันการเงินของธนาคารแห่งประเทศไทยสามารถตรวจสอบได้

(2) ให้คำนวณอย่างสมเหตุสมผล และสามารถอ้างอิงได้ เช่น อ้างอิงจากอันดับเครดิต (credit rating) ของลูกหนี้ ทั้งนี้ MLR บวก risk premium ที่คำนวณได้จะต้องสูงกว่าอัตราดอกเบี้ยที่ให้กับลูกหนี้ปกติทั่วไปอย่างเห็นได้ชัด

(3) สามารถใช้อัตรา risk premium เดียวกันสำหรับลูกหนี้ที่มีลักษณะและความเสี่ยงเหมือนกันได้

2.2 กรณีเงินลงทุนในลูกหนี้ที่ไม่สามารถประมาณการกระแสเงินสดที่คาดว่าจะได้รับในอนาคตได้ หรือสามารถประมาณการกระแสเงินสดได้ แต่ไม่สามารถหาอัตราคิดลดที่เหมาะสมได้ ให้สถาบันการเงินถือปฏิบัติ ดังนี้

(1) กรณีที่มีหลักประกัน และสถาบันการเงินมีอำนาจตามกฎหมายในการบังคับหลักประกันของลูกหนี้เพื่อชำระหนี้

ให้สถาบันการเงินใช้มูลค่าหลักประกันของลูกหนี้เป็นมูลค่ายุติธรรมของเงินลงทุนในลูกหนี้ได้ โดยการประเมินราคาหลักประกัน ให้สถาบันการเงินถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การจัดชั้นและการกันเงินสำรองของสถาบันการเงิน และแนวนโยบายธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยการประเมินมูลค่าหลักประกันและอสังหาริมทรัพย์รอการขายที่ได้มาจากการชำระหนี้ของสถาบันการเงิน

ทั้งนี้ มูลค่าของหลักประกันที่นำมาใช้เป็นมูลค่ายุติธรรมของเงินลงทุนในลูกหนี้จะต้องไม่สูงกว่าเงินต้นคงเหลือตามสัญญาเงินกู้ยืมของลูกหนี้ที่รับซื้อหรือรับโอนมา

(2) กรณีที่ไม่มีหลักประกัน ให้ถือว่ามูลค่ายุติธรรมของเงินลงทุนในลูกหนี้เท่ากับศูนย์

3. การพิจารณาการต่อราคาของเงินลงทุนในลูกหนี้

ให้สถาบันการเงินพิจารณาการต่อราคาของเงินลงทุนในลูกหนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด ในมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 105 เรื่อง การบัญชีสำหรับเงินลงทุนในตราสารหนี้และตราสารทุน และมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 9 เรื่อง เครื่องมือทางการเงิน (เมื่อมีการประกาศใช้) ของสภาวิชาชีพบัญชี

4. การรับรู้กำไรจากการโอนเปลี่ยนแปลงประเภทระหว่างเงินลงทุนในลูกหนี้และเงินให้สินเชื่อ

สถาบันการเงินสามารถโอนเปลี่ยนแปลงประเภทรายการระหว่างเงินลงทุนในลูกหนี้และเงินให้สินเชื่อได้ อย่างไรก็ตาม ในกรณีที่สถาบันการเงินมีกำไรจากการโอนเปลี่ยนแปลงประเภทระหว่างเงินลงทุนในลูกหนี้และเงินให้สินเชื่อ ให้สถาบันการเงินคำนึงถึงความแน่นอนที่จะได้รับเงินสดในอนาคต ประกอบการบันทึกบัญชีรับรู้เป็นรายได้ด้วย

5. หลักเกณฑ์การกำกับดูแลสำหรับลูกหนี้ที่รับซื้อหรือรับโอนมา

5.1 การจัดชั้นและการกันเงินสำรอง

(1) ลูกหนี้ที่จัดประเภทรายการเป็นเงินให้สินเชื่อ ให้สถาบันการเงินจัดชั้นและกันเงินสำรองในลักษณะเดียวกับเงินให้สินเชื่อทั่วไป ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การจัดชั้นและการกันเงินสำรองของสถาบันการเงิน

(2) ลูกหนี้ที่จัดประเภทรายการเป็นเงินลงทุน ให้สถาบันการเงินจัดชั้นและกันเงินสำรองในลักษณะเดียวกับเงินลงทุนในตราสารหนี้และตราสารทุน ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การจัดชั้นและการกันเงินสำรองของสถาบันการเงิน

5.2 การกำกับลูกหนี้รายใหญ่

ลูกหนี้ทั้งที่จัดประเภทรายการเป็นเงินให้สินเชื่อและเป็นเงินลงทุน ให้สถาบันการเงินนำมานับรวมในการคำนวณลูกหนี้รายใหญ่ ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การกำกับลูกหนี้รายใหญ่

นอกจากนี้ ให้สถาบันการเงินถือปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการให้กู้ยืม โดยเคร่งครัด เช่น ข้อห้ามในการให้สินเชื่อแก่กรรมการ ผู้มีอำนาจในการจัดการของสถาบันการเงิน หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับบุคคลดังกล่าว ตามที่กำหนดในมาตรา 48 (1) แห่งพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551

5.3 การบันทึกบัญชีรายได้ดอกเบี้ย

ให้สถาบันการเงินบันทึกบัญชีรายได้ดอกเบี้ยของลูกหนี้ทั้งที่จัดประเภทเป็นรายการเงินให้สินเชื่อและเป็นเงินลงทุนในลักษณะเดียวกับเงินให้สินเชื่อทั่วไป ตามหลักเกณฑ์การรับรู้รายได้ดอกเบี้ยจากเงินให้กู้ยืม ที่กำหนดในหมวด 5 ของประกาศฉบับนี้

หมวด 4

การแปลงค่าเงินสกุลต่างประเทศทุกสกุลให้เป็นสกุลเงินบาท

1. หลักเกณฑ์ที่กำหนดในหมวดนี้ ให้ใช้กับการแปลงค่ารายการที่เป็นเงินตราต่างประเทศทุกสกุลให้เป็นสกุลเงินบาท

2. การแปลงค่ารายการที่เป็นเงินตราต่างประเทศทุกสกุลให้เป็นสกุลเงินบาท

2.1 รายการที่เป็นฐานะเงินตราต่างประเทศทันที (spot position)

ให้สถาบันการเงินแปลงค่า (1) รายการที่เป็นเงินตราต่างประเทศทุกรายการที่เป็นฐานะเงินตราต่างประเทศทันที (spot position) (2) งบการเงินของกิจการในต่างประเทศที่จะนำมารวมในการจัดทำงบการเงินของสถาบันการเงิน และ (3) ข้อมูลในชุดข้อมูลสถาบันการเงิน (ข้อมูล Financial Institution (FI)) ที่เป็นฐานะเงินตราต่างประเทศทันที ในการจัดทำรายงานทุกแบบรายงานที่ต้องนำเสนอธนาคารแห่งประเทศไทยทุกวันสิ้นเดือน โดยใช้อัตราแลกเปลี่ยนที่เป็นอัตราเฉลี่ยระหว่างอัตราซื้อถัวเฉลี่ยเงินโอน (average buying rates - transfer) และอัตราขายถัวเฉลี่ย (average selling rates) ที่เผยแพร่ในเว็บไซต์ของธนาคารแห่งประเทศไทย (www.bot.or.th) ณ วันที่ในงบแสดงฐานะการเงินหรือวันสิ้นเดือนที่จัดทำแบบรายงาน ทั้งนี้

(1) ในกรณีที่ไม่มีข้อมูลอัตราซื้อถัวเฉลี่ยเงินโอนและอัตราขายถัวเฉลี่ยสำหรับสกุลเงินใด ให้สถาบันการเงินใช้อัตราเฉลี่ยระหว่างอัตราซื้อและอัตราขายในส่วนของอัตราในตลาดต่างประเทศซึ่งได้คำนวณเป็นอัตราแลกเปลี่ยนสกุลเงินต่างประเทศนั้นต่อสกุลเงินบาทไว้แล้ว ที่เผยแพร่ในเว็บไซต์ของธนาคารแห่งประเทศไทย (www.bot.or.th) ณ วันที่ในงบแสดงฐานะการเงินหรือวันสิ้นเดือนที่จัดทำแบบรายงาน

(2) ในกรณีที่สถาบันการเงินทำธุรกรรมด้วยสกุลเงินต่างประเทศอื่น นอกเหนือจากที่เผยแพร่ในเว็บไซต์ของธนาคารแห่งประเทศไทย ให้สถาบันการเงินแปลงค่ารายการเป็นสกุลเงินดอลลาร์สหรัฐอเมริกา โดยใช้ข้อมูลอัตราแลกเปลี่ยนไขว้ (cross rate) โดยตรงจากตลาดต่างประเทศที่เชื่อถือได้ เช่น Thomson Reuters, Bloomberg และ Telerate แล้วจึงแปลงค่าเป็นสกุลเงินบาทด้วยอัตราแลกเปลี่ยนสกุลเงินดอลลาร์สหรัฐอเมริกาเฉลี่ยระหว่างอัตราซื้อถัวเฉลี่ยเงินโอนและอัตราขายถัวเฉลี่ยที่ธนาคารพาณิชย์ใช้ซื้อขายกับลูกค้า ที่เผยแพร่ในเว็บไซต์ของธนาคารแห่งประเทศไทย ณ วันที่ในงบแสดงฐานะการเงินหรือวันสิ้นเดือนที่จัดทำแบบรายงาน

ทั้งนี้ การใช้ข้อมูลอัตราแลกเปลี่ยนจากตลาดต่างประเทศดังกล่าว ต้องเลือกใช้ อย่างสม่ำเสมอ และมีหลักฐานให้ผู้ตรวจการสถาบันการเงินของธนาคารแห่งประเทศไทยตรวจสอบได้

2.2 รายการที่เป็นฐานะเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า

ให้สถาบันการเงินแปลงค่าของฐานะเงินตราต่างประเทศล่วงหน้าในการปิดบัญชีทุกสิ้นเดือน โดยใช้อัตราแลกเปลี่ยนสัญญาซื้อขายล่วงหน้าสำหรับระยะเวลาคงเหลือของฐานะหรือสัญญาดังกล่าว ซึ่งจะคิดลดเป็นมูลค่าปัจจุบันหรือไม่ก็ได้

สำหรับสถาบันการเงินที่ยังไม่มีความพร้อมที่จะใช้หลักเกณฑ์ดังกล่าวข้างต้น ในการคำนวณฐานะเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า ให้สถาบันการเงินถือปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชี หรือแนวปฏิบัติทางการบัญชีที่สภาวิชาชีพบัญชีกำหนด ดังนี้

(1) ส่วนที่เป็นอัตราดอกเบี้ยในสัญญาซื้อขายล่วงหน้า (forward contract) ให้ใช้วิธีการ premium / discount amortization

(2) ส่วนที่เกี่ยวข้องกับฐานะเงินตราต่างประเทศล่วงหน้าใน banking book ให้ใช้วิธี spot transaction

อย่างไรก็ดี เมื่อมีการประกาศใช้มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 9 เรื่อง เครื่องมือทางการเงิน ให้สถาบันการเงินถือปฏิบัติตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินดังกล่าว

2.3 รายการที่เป็นตราสารอนุพันธ์ทางการเงิน

รายการที่เป็นตราสารอนุพันธ์ทางการเงินที่เกี่ยวข้องกับเงินตราต่างประเทศ ยกเว้นที่กล่าวในข้อ 2.2 ให้สถาบันการเงินประเมินมูลค่ายุติธรรมของตราสารดังกล่าวตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 13 เรื่อง การวัดมูลค่ายุติธรรม ของสภาวิชาชีพบัญชี

3. การรับรู้ผลกำไรหรือขาดทุนจากการแปลงค่ารายการที่เป็นเงินตราต่างประเทศ

ให้สถาบันการเงินถือปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 21 เรื่อง ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ของสภาวิชาชีพบัญชี

4. การแปลงค่ารายการที่เป็นเงินตราต่างประเทศเพื่อการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่อง

ให้สถาบันการเงินแปลงค่ารายการที่เป็นเงินตราต่างประเทศเพื่อการดำรงสินทรัพย์สภาพคล่อง ณ ทุกสิ้นวันที่ไม่ใช่วันสิ้นเดือน โดยถือปฏิบัติตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย ว่าด้วยการกำหนดให้ธนาคารพาณิชย์ดำรงสินทรัพย์สภาพคล่อง

หมวด 5

การรับรู้รายได้ดอกเบี้ยจากเงินให้กู้ยืมและเงินค่างวดจากการให้เช่าซื้อ

1. หลักเกณฑ์ที่กำหนดในหมวดนี้ ให้ใช้กับการรับรู้รายได้ดอกเบี้ยจากเงินให้กู้ยืม และเงินค่างวดจากการให้เช่าซื้อ

2. เกณฑ์การบันทึกบัญชีเป็นรายได้

2.1 ให้สถาบันการเงินบันทึกบัญชีตามเกณฑ์ค่างทุกสิ้นเดือน

2.2 กรณีที่ลูกหนี้ค่างชำระดอกเบี้ยหรือเงินค่างวดเป็นระยะเวลาไม่เกิน 3 เดือน สถาบันการเงินจะบันทึกบัญชีเป็นรายได้ตามจำนวนเงินที่ได้รับชำระก็ได้

2.3 กรณีที่สถาบันการเงินได้รับชำระดอกเบี้ยบางส่วน ให้สถาบันการเงินนำไปตัดรายการดอกเบี้ยค้างรับที่สถาบันการเงินรับรู้เป็นรายได้แล้วในบัญชีก่อน แล้วจึงนำไปตัดดอกเบี้ยค้างรับที่ยังไม่บันทึกบัญชีเป็นรายได้

2.4 กรณีที่สถาบันการเงินได้ระงับการบันทึกบัญชีเป็นรายได้ตามข้อ 4 แล้ว สถาบันการเงินจะสามารถบันทึกบัญชีเป็นรายได้ตามเกณฑ์คงค้างได้ใหม่ เมื่อลูกหนี้ได้ชำระต้นเงินและดอกเบี้ยที่รับรู้เป็นรายได้แล้ว และที่ยังไม่บันทึกบัญชีเป็นรายได้ หรือเงินคงค้างที่ค้างชำระทั้งหมดแล้ว

3. การบันทึกบัญชีรายได้สำหรับการให้เช่าซื้อ

ให้สถาบันการเงินบันทึกบัญชีรายได้จากการให้เช่าซื้อ โดยคำนวณตามวิธีที่กำหนดในมาตรฐานการบัญชีที่เกี่ยวข้อง

4. การระงับการบันทึกบัญชีเป็นรายได้

ให้สถาบันการเงินระงับการบันทึกบัญชีเป็นรายได้ และบันทึกยกเลิกรายได้ดอกเบี้ยจากเงินให้กู้ยืม หรือเงินเบิกเกินบัญชี หรือเงินคงค้างจากการให้เช่าซื้อของลูกหนี้ที่สถาบันการเงินบันทึกบัญชีเป็นรายได้ไว้แล้วตามข้อ 2 และข้อ 3 ออกจากบัญชี เมื่อลูกหนี้ค้างชำระหรือมีลักษณะดังต่อไปนี้

4.1 เมื่อลูกหนี้เงินให้กู้ยืม ลูกหนี้ที่เกิดจากการค้าประกัน หรือลูกหนี้ที่เกิดจากการรับรอง รับอาวัล หรือสอดเข้าแก้หน้าในตัวเงิน ค้างชำระดอกเบี้ยเป็นระยะเวลารวมกันเกินกว่า 3 เดือนนับแต่วันครบกำหนดชำระ

4.2 เมื่อลูกหนี้เงินเบิกเกินบัญชีที่ไม่มีวงเงิน หรือถูกยกเลิกวงเงิน หรือมีวงเงินตามสัญญาแต่ยอดหนี้เกินวงเงิน มียอดดอกเบี้ยค้างชำระโดยไม่มีเม็ดเงินนำเข้าบัญชีเพื่อชำระดอกเบี้ยเกินกว่า 3 เดือนนับแต่วันที่เริ่มค้างชำระดอกเบี้ย หรือมีเม็ดเงินนำเข้าบัญชีเพื่อชำระดอกเบี้ยเป็นบางส่วน แต่ดอกเบี้ยคงค้างยังเกินกว่า 3 เดือน

4.3 เมื่อลูกหนี้ตามสัญญาเช่าซื้อ ค้างชำระเงินคงค้างเป็นระยะเวลารวมกันเกินกว่า 3 เดือนนับแต่วันครบกำหนดชำระ

4.4 เมื่อลูกหนี้เงินให้กู้ยืม ลูกหนี้ที่เกิดจากการค้าประกัน หรือลูกหนี้ที่เกิดจากการรับรอง รับอาวัล หรือสอดเข้าแก้หน้าในตัวเงิน หรือลูกหนี้เงินเบิกเกินบัญชี ค้างชำระดอกเบี้ย หรือลูกหนี้ตามสัญญาเช่าซื้อค้างชำระเงินคงค้าง เป็นระยะเวลารวมกันไม่เกิน 3 เดือนนับแต่วันครบกำหนดชำระ แต่ถูกจัดชั้นเป็นประเภทสินทรัพย์จัดชั้นสูญ สินทรัพย์จัดชั้นสงสัยจะสูญ หรือสินทรัพย์จัดชั้นสงสัยตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การจัดชั้นและการกันเงินสำรองของสถาบันการเงิน

ตัวอย่างการนับระยะเวลาการบันทึกบัญชีดอกเบี้ยค้างรับเป็นรายได้และการบันทึกยกเลิกรายการดอกเบี้ยค้างรับที่บันทึกบัญชีเป็นรายได้ไว้แล้วออกจากบัญชีที่เกี่ยวข้อง แสดงไว้ในเอกสารแนบ 2

หมวด 6

การซื้อขายตั๋วเงิน และ ธุรกิจสินเชื่อเพื่อการค้า (Trade finance)

---

1. ในหมวดนี้

“ตั๋วเงิน” หมายความว่า ตั๋วสัญญาใช้เงินและตั๋วแลกเงิน แต่ไม่รวมถึงตั๋วเงินที่ออกเพื่อการระดมทุนทั่วไป ตามที่กำหนดในข้อ 2.1 ของหมวด 2 เงินลงทุน

2. หลักเกณฑ์ที่กำหนดในหมวดนี้ ให้ใช้กับการซื้อขายตั๋วเงิน และธุรกิจสินเชื่อเพื่อการค้า (Trade finance)

3. การบันทึกบัญชีสำหรับการรับซื้อ ซื้อลด หรือรับช่วงซื้อลดตั๋วเงิน และ ธุรกิจสินเชื่อเพื่อการค้า (Trade finance) โดยการรับซื้อ ซื้อลด หรือรับช่วงซื้อลดเอกสารตามเงื่อนไขของเลตเตอร์ออฟเครดิต

ให้สถาบันการเงินบันทึกบัญชีเป็นเงินให้กู้ยืมแก่ลูกหนี้ตามหลักการของมาตรฐานการบัญชีที่เกี่ยวข้อง เว้นแต่ธนาคารแห่งประเทศไทยจะกำหนดเป็นอย่างอื่น

4. การบันทึกบัญชีสำหรับการขาย ขายลด หรือขายช่วงลดตั๋วเงิน

ให้สถาบันการเงินบันทึกบัญชีตามมาตรฐานการบัญชีที่เกี่ยวข้อง สำหรับการขาย ขายลด หรือขายช่วงลดตั๋วเงิน ที่สถาบันการเงินรับซื้อ ซื้อลด หรือรับช่วงซื้อลดไว้

ทั้งนี้ หากเป็นกรณีที่สถาบันการเงินขาย ขายลด หรือขายช่วงลดตั๋วเงินโดยผู้ซื้อ มีสิทธิไต่เบี่ย ให้สถาบันการเงินเปิดเผยยอดคงค้างจากการขาย ขายลด หรือขายช่วงลดตั๋วเงินดังกล่าวไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินในส่วนของหนี้สินที่อาจเกิดขึ้นในภายหลัง นอกจากนี้ สถาบันการเงินควรคำนึงถึงภาระหนี้สินที่อาจเกิดขึ้นจากรายการดังกล่าว และปฏิบัติตามที่กำหนดในมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 37 เรื่อง ประมาณการหนี้สิน หนี้สินที่อาจเกิดขึ้น และสินทรัพย์ที่อาจเกิดขึ้น ของสภาวิชาชีพบัญชี

หมวด 7

หนี้สูญได้รับคืน

---

1. หลักเกณฑ์ที่กำหนดในหมวดนี้ ให้ใช้กับการบันทึกบัญชีรายการหนี้สูญได้รับคืนของลูกหนี้ที่สถาบันการเงินได้ทำสัญญาปรับปรุงโครงสร้างหนี้ในภายหลังจากการตัดจำหน่ายลูกหนี้เป็นสูญไปแล้ว ตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การจัดชั้นและการกันเงินสำรองของสถาบันการเงิน

2. การบันทึกบัญชีหนี้สูญได้รับคืน

ให้สถาบันการเงินบันทึกหนี้สูญได้รับคืนดังกล่าวข้างต้นเป็นรายได้เท่าที่ได้รับชำระเงินแล้วเท่านั้น เพื่อให้เป็นไปตามหลักความระมัดระวัง (conservatism) และเป็นมาตรฐานเดียวกัน

อย่างไรก็ดี หากผู้สอบบัญชีของสถาบันการเงินพิจารณาว่าหนี้สูญที่ปรับปรุงโครงสร้างหนี้แล้วนั้น สามารถรับรู้รายได้ได้ตามหลักเกณฑ์การรับรู้รายได้ที่กำหนดในกรอบแนวคิดสำหรับการรายงานทางการเงินของสภาวิชาชีพบัญชี ให้สถาบันการเงินบันทึกรายการหนี้สูญได้รับคืนดังกล่าวเป็นรายได้ได้ทันที

หมวด 8

การจ่ายเงินปันผล

---

1. หลักเกณฑ์ที่กำหนดในหมวดนี้ ให้ใช้กับการกำหนดนโยบายการจ่ายเงินปันผลของสถาบันการเงิน

2. การพิจารณาจ่ายเงินปันผล

เนื่องจากสถาบันการเงินอาจมีการบันทึกกำไรจากการตีราคาทรัพย์สิน การโอนเปลี่ยนแปลงสินทรัพย์ทางการเงิน และรายการอื่น ๆ โดยเป็นกำไรที่ยังไม่เกิดขึ้นจริง (unrealized gain) ซึ่งเป็นผลจากการเปลี่ยนแปลงในอัตราดอกเบี้ย อัตราแลกเปลี่ยน และมูลค่ายุติธรรม หรือสถาบันการเงินอาจมีการรับรู้กำไรที่สูงกว่าหรือขาดทุนต่ำกว่ากรณีปกติ ซึ่งกำไรดังกล่าวจะถูกนำมารวมในการคำนวณกำไร (ขาดทุน) สุทธิสำหรับงวดและกำไร (ขาดทุน) สะสม ซึ่งเป็นฐานในการนำมาพิจารณาจ่ายเงินปันผล ดังนั้น เพื่อรองรับผลขาดทุนที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตจากความเสียดังกล่าว ธนาคารแห่งประเทศไทย จึงกำหนดให้สถาบันการเงินถือปฏิบัติเกี่ยวกับการจ่ายเงินปันผล ดังนี้

(1) สถาบันการเงินไม่ควรนำกำไรที่ยังไม่เกิดขึ้นจริง หรือไม่มีกระแสเงินสดรับจริง มาใช้ในการจ่ายเงินปันผล เช่น กำไรที่เกิดจากการตีราคาหลักทรัพย์เพื่อค่า (mark to market) และกำไรที่เกิดจากการโอนเปลี่ยนแปลงสินทรัพย์ทางการเงิน

(2) สถาบันการเงินไม่ควรนำกำไรที่เกิดจากการขายทรัพย์สินที่มีได้มีการซื้อขายจริง ซึ่งมีผลทำให้สถาบันการเงินมีกำไรสูงกว่าหรือขาดทุนต่ำกว่ากรณีปกติ มาใช้ในการจ่ายเงินปันผล เช่น กำไรที่เกิดจากการขายทรัพย์สินรอการขายของสถาบันการเงินที่มีเงื่อนไขให้สถาบันการเงินสามารถซื้อคืนหรือมีสิทธิซื้อคืนทรัพย์สินนั้นได้ในอนาคต

6. วันเริ่มต้นบังคับใช้

ประกาศฉบับนี้ให้ถือปฏิบัติกับงบการเงินที่เริ่มต้นในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2558 เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 4 ธันวาคม 2558

(นายวิรไท สันติประภพ)

ผู้ว่าการ

ธนาคารแห่งประเทศไทย

ฝ่ายนโยบายการกำกับสถาบันการเงิน

โทรศัพท์ 0 2283 5313, 0 2283 5303

ตัวอย่างวิธีการบันทึกบัญชีเกี่ยวกับการขายทรัพย์สินรอการขาย

1. การขายทรัพย์สินรอการขายให้กับบุคคลทั่วไป

กรณีที่ 1 ได้รับชำระเงินสดแล้วไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 และผู้ซื้อมีความสามารถที่จะชำระราคาทรัพย์สินได้
สถาบันการเงินขายทรัพย์สินรอการขาย (อาคาร) ราคาตามบัญชี 10,000,000 บาท ได้ในราคา 12,000,000 บาท
โดยลูกค้าชำระเงินสด 4,000,000 บาท และกู้ยืมเงิน 8,000,000 บาท โดยจะชำระหนี้ภายใน 2 เดือน
เดือนละ 4,000,000 บาท อัตราดอกเบี้ย 12% ต่อปี

ณ วันซื้อขาย

Dr เงินสด / เงินฝากธนาคาร	4,000,000
เงินให้สินเชื่อ	8,000,000
Cr ทรัพย์สินรอการขาย (อาคาร)	10,000,000
กำไรจากการขายทรัพย์สินรอการขาย	2,000,000

สิ้นเดือนที่ 1

Dr เงินสด / เงินฝากธนาคาร	4,080,000
Cr เงินให้สินเชื่อ	4,000,000
ดอกเบี้ยรับ (8,000,000 * 12% * 1/12)	80,000

สิ้นเดือนที่ 2

Dr เงินสด / เงินฝากธนาคาร	4,040,000
Cr เงินให้สินเชื่อ	4,000,000
ดอกเบี้ยรับ (4,000,000 * 12% * 1/12)	40,000

กรณีที่ 2 ลูกค้าชำระเงินไม่ถึงร้อยละ 20

สถาบันการเงินขายทรัพย์สินรอการขาย (อาคาร) ราคาตามบัญชี 10,000,000 บาท ได้ในราคา 12,000,000 บาท
โดยลูกค้าชำระเงินสด 2,000,000 บาท และกู้ยืมเงิน 10,000,000 บาท โดยจะชำระหนี้ภายใน 2 เดือน
เดือนละ 5,000,000 บาท อัตราดอกเบี้ย 12% ต่อปี

ในกรณีนี้สถาบันการเงินจะสามารถรับรู้กำไรจำนวน 2,000,000 บาท เป็นรายได้ได้ทั้งหมดทั้งจำนวน
เมื่อลูกค้านำเงินสดมาชำระไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ของราคาขาย คือ $12,000,000 \times 20\% = 2,400,000$ บาท
ดังนั้น ณ วันซื้อขายจะสามารถรับรู้กำไรได้ตามสัดส่วนของเงินสดที่ได้รับชำระต่อราคาขาย คือ
 $(2,000,000/12,000,000) \times 2,000,000 = 333,333$ บาท

ณ วันซื้อขาย

Dr เงินสด / เงินฝากธนาคาร	2,000,000
เงินให้สินเชื่อ	10,000,000
Cr ทรัพย์สินรอการขาย (อาคาร)	10,000,000
กำไรจากการขายทรัพย์สินรอการขายรอการรับรู้	1,666,667
กำไรจากการขายทรัพย์สินรอการขาย (ส่วนที่รับชำระเป็นเงินสด)	333,333
[(2,000,000/12,000,000) × 2,000,000]	

สิ้นเดือนที่ 1

ผู้ซื้อนำเงินมาชำระหนี้อีก 5,000,000 บาท ทำให้ได้รับเงินสดแล้วไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 (2,400,000 บาท) ให้สถาบันการเงินรับรู้กำไรได้ทั้งจำนวน

Dr เงินสด / เงินฝากธนาคาร	5,100,000
กำไรจากการขายทรัพย์สินรอการขายรอการรับรู้	1,666,667
Cr เงินให้สินเชื่อ	5,000,000
กำไรจากการขายทรัพย์สินรอการขาย	1,666,667
ดอกเบี้ยรับ (10,000,000 * 12% * 1/12)	100,000

สิ้นเดือนที่ 2

Dr เงินสด / เงินฝากธนาคาร	5,050,000
Cr เงินให้สินเชื่อ	5,000,000
ดอกเบี้ยรับ (5,000,000 * 12% * 1/12)	50,000

2. การขายทรัพย์สินรอการขายให้กับกิจการที่มีผลประโยชน์เกี่ยวข้อง กรรมการ ผู้มีอำนาจในการจัดการของสถาบันการเงิน ผู้ถือหุ้นรายใหญ่หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับบุคคลดังกล่าว
กรณีที่ 1 ไม่มีการกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงิน และบริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงินของสถาบันการเงินนั้น

1. รับชำระเป็นเงินสดทั้งจำนวน

สถาบันการเงินขายทรัพย์สินรอการขาย (อาคาร) ราคาตามบัญชี 10,000,000 บาท ได้ในราคา 12,000,000 บาท

ณ วันซื้อขาย

Dr เงินสด / เงินฝากธนาคาร	12,000,000
Cr ทรัพย์สินรอการขาย (อาคาร)	10,000,000
กำไรจากการขายทรัพย์สินรอการขาย	2,000,000

2. ทยอยชำระ

สถาบันการเงินขายทรัพย์สินรอการขาย (อาคาร) ราคาตามบัญชี 10,000,000 บาท ได้ในราคา 12,000,000 บาท ลูกค้าย่อยชำระเงินภายใน 2 เดือน เดือนละ 6,000,000 บาท อัตราดอกเบี้ย 10% ต่อปี

ณ วันซื้อขาย

Dr ลูกหนี้	12,000,000
Cr ทรัพย์สินรอการขาย (อาคาร)	10,000,000
กำไรจากการขายทรัพย์สินรอการขายรอการรับรู้	2,000,000

สิ้นเดือนที่ 1

Dr เงินสด / เงินฝากธนาคาร	6,100,000
Cr ลูกหนี้	6,000,000
ดอกเบี้ยรับ (12,000,000 * 10% * 1/12)	100,000

สิ้นเดือนที่ 2

Dr เงินสด / เงินฝากธนาคาร	6,050,000
กำไรจากการขายทรัพย์สินรอการขายรอการรับรู้	2,000,000
Cr ลูกหนี้	6,000,000
กำไรจากการขายทรัพย์สินรอการขาย	2,000,000
ดอกเบี้ยรับ (6,000,000 * 10% * 1/12)	50,000

กรณีที่ 2 มีการกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงินและบริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงินของสถาบันการเงินนั้น

1. กู้ยืมทั้งจำนวน

สถาบันการเงินขายทรัพย์สินรอการขาย (อาคาร) ราคาตามบัญชี 10,000,000 บาท ได้ในราคา 12,000,000 บาท ลูกค้ากู้เงินจากสถาบันการเงินเพื่อชำระราคาทรัพย์สินรอการขาย โดยจะผ่อนชำระภายใน 2 เดือน เดือนละ 6,000,000 บาท อัตราดอกเบี้ย 10% ต่อปี

ณ วันซื้อขาย

Dr เงินให้สินเชื่อ	12,000,000
Cr เงินสด / เงินฝากธนาคาร	12,000,000
Dr เงินสด / เงินฝากธนาคาร	12,000,000
Cr ทรัพย์สินรอการขาย (อาคาร)	10,000,000
กำไรจากการขายทรัพย์สินรอการขายรอการรับรู้	2,000,000

สิ้นเดือนที่ 1

Dr เงินสด / เงินฝากธนาคาร	6,100,000
Cr เงินให้สินเชื่อ	6,000,000
ดอกเบี้ยรับ (12,000,000 * 10% * 1/12)	100,000

สิ้นเดือนที่ 2

Dr เงินสด / เงินฝากธนาคาร	6,050,000
กำไรจากการขายทรัพย์สินรอการขายรอการรับรู้	2,000,000
Cr เงินให้สินเชื่อ	6,000,000
กำไรจากการขายทรัพย์สินรอการขาย	2,000,000
ดอกเบี้ยรับ (6,000,000 * 10% * 1/12)	50,000

2. กู้ยืมไม่เต็มจำนวน

สถาบันการเงินขายทรัพย์สินรอการขาย (อาคาร) ราคาตามบัญชี 10,000,000 บาท ได้ในราคา 12,000,000 บาท ลูกค้ากู้เงินจากสถาบันการเงินเพื่อชำระราคาทรัพย์สินรอการขาย 8,000,000 บาท โดยจะผ่อนชำระภายใน 2 เดือน เดือนละ 4,000,000 บาท อัตราดอกเบี้ย 12% ต่อปี ที่เหลือชำระด้วยเงินสดในวันซื้อขาย

ณ วันซื้อขาย

Dr เงินสด / เงินฝากธนาคาร	4,000,000
เงินให้สินเชื่อ	8,000,000
Cr ทรัพย์สินรอการขาย (อาคาร)	10,000,000
กำไรจากการขายทรัพย์สินรอการขายรอการรับรู้	1,333,333
กำไรจากการขายทรัพย์สินรอการขาย (ส่วนที่รับชำระเป็นเงินสด)	666,667
	(2,000,000 * 4,000,000/12,000,000)

สิ้นเดือนที่ 1

Dr เงินสด / เงินฝากธนาคาร	4,080,000
Cr เงินให้สินเชื่อ	4,000,000
ดอกเบี้ยรับ (8,000,000 * 12% * 1/12)	80,000

สิ้นเดือนที่ 2

Dr เงินสด / เงินฝากธนาคาร	4,040,000
กำไรจากการขายทรัพย์สินรอการขายรอการรับรู้	1,333,333
Cr เงินให้สินเชื่อ	4,000,000
กำไรจากการขายทรัพย์สินรอการขาย	1,333,333
ดอกเบี้ยรับ (4,000,000 * 12% * 1/12)	40,000

3. การขายทรัพย์สินรอการขายที่ไม่เข้าเงื่อนไขเป็นการขาย

สถาบันการเงินขายทรัพย์สินรอการขาย (อาคาร) ราคาตามบัญชี 5,000,000 บาท ได้ในราคา 6,000,000 บาท แต่ผู้ขายยังคงมีอำนาจควบคุมในทรัพย์สินที่ขายไปอยู่

ณ วันซื้อขาย

Dr เงินสด / เงินฝากธนาคาร	6,000,000
Cr เงินมัดจำจากการขายทรัพย์สินรอการขาย	6,000,000

เมื่อผู้ขายไม่มีอำนาจควบคุมแล้ว ให้สถาบันการเงินบันทึกบัญชีรับรู้กำไรเป็นรายได้ตามปกติ

Dr เงินมัดจำจากการขายทรัพย์สินรอการขาย	6,000,000
Cr ทรัพย์สินรอการขาย (อาคาร)	5,000,000
กำไรจากการขายทรัพย์สินรอการขาย	1,000,000

**ตัวอย่างการนับระยะเวลาการบันทึกบัญชีดอกเบี้ยค้างรับเป็นรายได้และ
การบันทึกยกเลิกรายการดอกเบี้ยค้างรับที่บันทึกบัญชีเป็นรายได้ไว้แล้วออกจากบัญชี**

1. กรณีลูกหนี้เงินให้กู้ยืมที่มีกำหนดการชำระดอกเบี้ยทุกเดือน

ลูกหนี้ทำสัญญากู้ในวันที่ 1 มกราคม 2556 ครอบคลุมชำระดอกเบี้ยงวดแรกตามสัญญา ในวันที่ 31 มกราคม 2556 หากลูกหนี้มีได้นำเงินมาชำระดอกเบี้ย ให้ถือว่าวันที่ 31 มกราคม 2556 เป็นวันเริ่มต้นการนับระยะเวลาค้างชำระ สถาบันการเงินสามารถบันทึกบัญชีรับดอกเบี้ยค้างรับเป็นรายได้ต่อไปได้อีก 3 เดือน ถึงวันที่ 30 เมษายน 2556 และตั้งแต่วันที่ 1 พฤษภาคม 2556 เป็นต้นไป สถาบันการเงินจะต้องระงับการรับรู้ดอกเบี้ยค้างรับเป็นรายได้ และจะต้องบันทึกยกเลิกรายการดอกเบี้ยค้างรับที่ได้บันทึกเป็นรายได้ไว้แล้วก่อนหน้านี้ออกจากบัญชีด้วย

2. กรณีลูกหนี้เงินให้กู้ยืมที่มีกำหนดการชำระดอกเบี้ยทุก 6 เดือน

ลูกหนี้ทำสัญญากู้ในวันที่ 1 มกราคม 2556 ครอบคลุมชำระดอกเบี้ยงวดแรกตามสัญญา ในวันที่ 30 มิถุนายน 2556 หากลูกหนี้มีได้นำเงินมาชำระดอกเบี้ย ให้ถือว่าวันที่ 30 มิถุนายน 2556 เป็นวันเริ่มต้นการนับระยะเวลาค้างชำระ สถาบันการเงินสามารถบันทึกบัญชีรับดอกเบี้ยค้างรับเป็นรายได้ต่อไปได้อีก 3 เดือน ถึงวันที่ 30 กันยายน 2556 และตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2556 เป็นต้นไป สถาบันการเงินจะต้องระงับการรับรู้ดอกเบี้ยค้างรับเป็นรายได้ และจะต้องบันทึกยกเลิกรายการดอกเบี้ยค้างรับที่ได้บันทึกเป็นรายได้ไว้แล้วก่อนหน้านี้ออกจากบัญชีด้วย

3. กรณีลูกหนี้เงินให้กู้ยืมที่มีกำหนดการชำระดอกเบี้ยทุกเดือน ค้างชำระยังไม่ถึง 3 เดือน และมีการนำเงินมาชำระบางส่วน

ลูกหนี้ทำสัญญากู้ในวันที่ 1 มกราคม 2556 ครอบคลุมชำระดอกเบี้ยงวดแรกตามสัญญา ในวันที่ 31 มกราคม 2556 หากลูกหนี้มีได้นำเงินมาชำระดอกเบี้ย และค้างชำระต่อไปอีก 2 งวด คือ งวดวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2556 และ 31 มีนาคม 2556 หากต่อมาลูกหนี้มีได้นำเงินมาชำระดอกเบี้ยในวันที่ 30 เมษายน 2556 จำนวนเท่ากับยอดดอกเบี้ยค้างชำระ 1 เดือน และในวันที่ 31 พฤษภาคม 2556 มีได้นำมาชำระดอกเบี้ยอีก สถาบันการเงินจะสามารถบันทึกบัญชีรับดอกเบี้ยค้างรับเป็นรายได้ได้จนถึงวันที่ 31 พฤษภาคม 2556 และตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน 2556 เป็นต้นไป สถาบันการเงินจะต้องระงับการรับรู้ดอกเบี้ยค้างรับเป็นรายได้ และจะต้องบันทึกยกเลิกรายการดอกเบี้ยค้างรับที่ได้บันทึกเป็นรายได้ไว้แล้วก่อนหน้านี้ออกจากบัญชีด้วย

4. กรณีลูกหนี้เงินเบิกเกินบัญชีที่ไม่มีวงเงิน หรือถูกยกเลิกวงเงิน หรือมีวงเงินตามสัญญาแต่ยอดหนี้เกินวงเงินที่ไม่มีการเคลื่อนไหวของบัญชี

วันที่ 31 มกราคม 2556 ซึ่งเป็นวันที่สถาบันการเงินคิดดอกเบี้ยกับลูกหนี้ หลังจากที่บัญชีไม่มีการเคลื่อนไหว สถาบันการเงินสามารถบันทึกบัญชีรับดอกเบี้ยค้างรับที่เกิดขึ้นเป็นรายได้ได้จนถึงวันที่ 30 เมษายน 2556 และตั้งแต่วันที่ 1 พฤษภาคม 2556 เป็นต้นไป สถาบันการเงินจะต้องระงับการรับรู้ดอกเบี้ยค้างรับเป็นรายได้ และจะต้องบันทึกยกเลิกรายการดอกเบี้ยค้างรับที่ได้บันทึกเป็นรายได้ไว้แล้วก่อนหน้านี้ออกจากบัญชีด้วย

5. กรณีลูกหนี้เงินเบิกเกินบัญชีที่ไม่มีวงเงิน หรือถูกยกเลิกวงเงิน หรือมีวงเงินตามสัญญาแต่ยอดหนี้เกินวงเงินที่มีการชำระดอกเบี้ยบางส่วน

วันที่ 31 มกราคม 2556 ลูกหนี้เริ่มมีการชำระดอกเบี้ยเป็นบางส่วน ไม่ครบทั้งจำนวน สถาบันการเงินสามารถบันทึกรับรู้ดอกเบี้ยค้างรับเป็นรายได้ได้ไม่เกินจำนวนดอกเบี้ยที่ลูกหนี้จะต้องนำมาชำระภายใน 4 เดือน เมื่อดอกเบี้ยค้างรับนั้นเกินจำนวนดังกล่าว สถาบันการเงินจะต้องระงับการรับรู้ดอกเบี้ยค้างรับเป็นรายได้ และจะต้องบันทึกยกเลิกรายการดอกเบี้ยค้างรับที่ได้บันทึกเป็นรายได้ไว้แล้วก่อนหน้านี้ออกจากบัญชีด้วย

คำถาม – คำตอบ แบบท้ายประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย
เรื่อง ข้อกำหนดเกี่ยวกับการบันทึกบัญชีของสถาบันการเงิน

ลำดับ	คำถาม	คำตอบ
หมวด 1 การขายทรัพย์สินรอการขาย		
1	การกำหนดราคาที่ใช้ในการขายทรัพย์สินรอการขายของสถาบันการเงินให้แก่บริษัทบริหารสินทรัพย์ที่สถาบันการเงินถือหุ้นไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อมเกินกว่าร้อยละ 50 ของหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมดของบริษัทบริหารสินทรัพย์นั้น รวมทั้งข้อกำหนดในการพิจารณาตัดบัญชีทรัพย์สินรอการขายออกจากงบการเงินของสถาบันการเงินผู้โอน ให้ถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ใด	<p>ยังคงใช้หลักเกณฑ์เดิม (ที่เคยกำหนดไว้ในหนังสือเวียนที่ ธปท. สนส. (01)ว.3258/2543 เรื่อง ข้อกำหนดเกี่ยวกับ วัตถุประสงค์สำหรับบริษัทบริหารสินทรัพย์ ลงวันที่ 27 พฤศจิกายน 2543) คือ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ในการขายสินทรัพย์ให้แก่บริษัทบริหารสินทรัพย์ ให้สถาบันการเงินกำหนดราคาที่ใช้ในการโอนขายอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังนี้ <ol style="list-style-type: none"> 1) มูลค่ายุติธรรม (Fair Value) ซึ่งมีความหมายตามมาตรฐานการบัญชี 2) ราคาตามบัญชีซึ่งเป็นราคาหลังกันเงินสำรองตามหลักเกณฑ์ของธนาคารแห่งประเทศไทย 3) สำหรับกรณีที่โอนขายให้แก่บริษัทบริหารสินทรัพย์ที่กองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงินถือหุ้นเกินกว่าร้อยละ 50 ของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมดของบริษัทบริหารสินทรัพย์นั้น ให้ใช้ราคาที่คณะกรรมการจัดการกองทุนให้ความเห็นชอบ 2. การโอนขายสินทรัพย์ของสถาบันการเงินให้แก่บริษัทบริหารสินทรัพย์จะถือเป็นการขายขาด ซึ่งสถาบันการเงินผู้โอนจะตัดบัญชีสินทรัพย์นั้นออกจากงบการเงินของผู้โอนได้ต่อเมื่อการโอนขายนั้นเป็นไปตามแนวปฏิบัติทางการบัญชีเกี่ยวกับการโอนและการรับโอนสินทรัพย์ทางการเงิน และที่แก้ไขเพิ่มเติม ของสภาวิชาชีพบัญชี ในกรณีที่มีการโอนขายสินทรัพย์ไม่เข้าเงื่อนไขตามแนวปฏิบัติทางการบัญชีเกี่ยวกับการโอนและการรับโอนสินทรัพย์ทางการเงินข้างต้น สถาบันการเงินจะต้องบันทึกการโอนดังกล่าวเป็นการกู้ยืม โดยมีสินทรัพย์ที่โอนเป็นหลักประกัน ทั้งนี้ เงินกู้ยืมดังกล่าวจะต้องมีจำนวนไม่เกินมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ที่เป็นหลักประกันหรือมูลค่าตามบัญชีตามแต่กรณี
หมวด 2 เงินลงทุน		
2	การนำตราสารหนี้หรือสินทรัพย์ทางการเงินใด ๆ ที่อยู่ในพอร์ต Held to Maturity (HTM) ไปวางเป็นประกัน หรือนำไปทำธุรกรรม Repo หรือ Security Borrowing and Lending (SBL) จะขัดกับหลักการของมาตรฐานการบัญชีที่เกี่ยวข้องหรือไม่ ซึ่งจะมีผลให้ไม่สามารถจัด	การนำสินทรัพย์ทางการเงินไปวางเป็นประกัน หรือนำไปทำธุรกรรม Repo หรือ Security Borrowing and Lending (SBL) ไม่เป็นเหตุให้ขาดคุณสมบัติในด้านความตั้งใจและความสามารถที่จะถือสินทรัพย์ทางการเงินนั้นจนครบกำหนด หากกิจการยังคงคาดว่าจะสามารถได้รับสินทรัพย์ทางการเงินนั้นกลับคืนมาเมื่อครบกำหนดสัญญา

ลำดับ	คำถาม	คำตอบ
	ตราสารหนี้ หรือสินทรัพย์ทางการเงินดังกล่าวไว้ในพอร์ต HTM ได้อีกต่อไป	ดังกล่าว (ข้อกำหนดใน Guidance on implementing IAS 39: B.18) จากข้อกำหนดที่กล่าวประกอบกับการสอบถามความเห็นเพิ่มเติมจากสำนักงานสอบบัญชี และข้อมูลจากการทำธุรกรรมของสถาบันการเงินที่ผ่านมา จึงเห็นว่าสถาบันการเงินสามารถนำตราสารหนี้หรือสินทรัพย์ทางการเงินใด ๆ ในพอร์ต HTM ไปวางเป็นประกัน หรือนำไปทำธุรกรรม Repo หรือ SBL ได้ ซึ่งตามปกติจะได้รับตราสารหนี้หรือสินทรัพย์ทางการเงินที่วางเป็นหลักประกันนั้นกลับคืน จึงไม่เป็นเหตุให้ขัดกับข้อกำหนดของมาตรฐานการบัญชีในการจัดประเภทตราสารหนี้หรือสินทรัพย์ทางการเงินดังกล่าวไว้ในพอร์ต HTM
3	การถือบัตรเงินฝาก (Certificate of Deposit - CD) ระหว่างสถาบันการเงินจะจัดประเภทรายการอย่างไร ถือเป็นเงินลงทุนหรือไม่	ในกรณีที่สถาบันการเงินถือบัตรเงินฝากของสถาบันการเงินอื่น จะจัดประเภทเป็นรายการระหว่างธนาคารและตลาดเงิน ไม่ใช่เงินลงทุน
4	การจัดประเภทเงินลงทุนที่สถาบันการเงินได้มาจากการแปลงหนี้เป็นทุน จะสามารถกำหนดให้จัดประเภทตามที่มาตรฐานการบัญชีกำหนดได้หรือไม่ โดยไม่ต้องพิจารณาว่าหากเป็นเงินลงทุนที่มีข้อจำกัดในการถือครองและจำหน่ายให้สถาบันการเงินจัดประเภทเป็นเงินลงทุนทั่วไปหรือเงินลงทุนในบริษัทร่วมหรือบริษัทย่อย ได้หรือไม่ และสามารถจัดประเภทเงินลงทุนที่มีข้อจำกัดดังกล่าวเป็นเงินลงทุนประเภทเพื่อขาย ได้หรือไม่	สถาบันการเงินจะต้องจัดประเภทเงินลงทุนที่สถาบันการเงินได้มาจากการแปลงหนี้เป็นทุนตามที่ระบุในข้อกำหนดข้อ 4 หมวด 2 เงินลงทุน ของประกาศฉบับนี้ เพื่อให้การแสดงรายการมีความถูกต้องชัดเจน สำหรับกรณีที่เงินลงทุนมีข้อจำกัดในการถือครองและจำหน่าย จะหมายถึง เงินลงทุนที่มีเงื่อนไขห้ามไม่ให้สถาบันการเงินจำหน่ายในช่วงระยะเวลาหนึ่ง หรือถ้าจะจำหน่ายจะต้องเสนอให้กับผู้ออกตราสารก่อน หรือมีข้อจำกัดอื่น ๆ ในการถือครองและจำหน่ายให้จัดประเภทเป็นเงินลงทุนทั่วไป หรือเงินลงทุนในบริษัทร่วมหรือบริษัทย่อย แล้วแต่กรณี โดยไม่สามารถจัดประเภทเป็นเงินลงทุนเพื่อขายได้
5	นิยามของตราสารหนี้ครอบคลุมถึงหุ้นกู้แปลงสภาพ (Convertible Bond) ด้วยหรือไม่	นิยามของตราสารหนี้ รวมถึงหุ้นกู้แปลงสภาพ เฉพาะมูลค่าเทียบเท่าตราสารหนี้ แต่ไม่รวมมูลค่าสิทธิในการแปลงสภาพ
6	ตัวเงินที่ออกโดยระบุว่า “ตัวเงินนี้เป็นหลักทรัพย์...” ซึ่งเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของ ก.ล.ต. โดยมีทั้งการเสนอขายในกรณีทั่วไป (Public Offering) และการเสนอขายในวงจำกัด (Private Placement) จะต้องจัดประเภทเป็นเงินลงทุนใช่หรือไม่	ตัวเงินที่ระบุว่าเป็นหลักทรัพย์ตามหลักเกณฑ์ของ ก.ล.ต. ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อการระดมทุน ให้จัดประเภทเป็นเงินลงทุน
7	เงินลงทุนในหน่วยลงทุน จัดเป็นตราสารประเภทใด	เนื่องจากผู้ถือหุ้นหน่วยลงทุนในกองทุน อาจถือได้ว่ามีฐานะร่วมเป็นเจ้าของกองทุนนั้น ดังนั้น สถาบันการเงินจึงควรนำหลักเกณฑ์เช่นเดียวกับตราสารทุน ที่กำหนดไว้ในหมวด 2 ของประกาศฉบับนี้ มาใช้โดยอนุโลมสำหรับเงินลงทุนในหน่วยลงทุน

ลำดับ	คำถาม	คำตอบ
หมวด 3 การรับซื้อหรือรับโอนลูกหนี้		
8	สถาบันการเงินควรบันทึกบัญชีและจัดประเภทลูกหนี้เงินให้กู้ยืมที่รับซื้อหรือรับโอนมาอย่างไร	<p>ให้สถาบันการเงินบันทึกบัญชีและจัดประเภทลูกหนี้เงินให้กู้ยืมที่รับซื้อหรือรับโอนมาเป็นเงินให้สินเชื่อ เว้นแต่สถาบันการเงินมีเจตนากรณีที่ขายลูกหนี้ดังกล่าวในอนาคตหรือมีเจตนากรณีที่รับผลตอบแทนของลูกหนี้ดังกล่าวนอกเหนือจากการรับชำระกระแสเงินสดตามสัญญาของลูกหนี้อย่างมีสาระสำคัญ ให้จัดประเภทรายการดังกล่าวเป็นเงินลงทุน</p> <p>อย่างไรก็ดี ลูกหนี้เงินให้กู้ยืมที่รับซื้อหรือรับโอนมาก่อนวันที่ 1 มกราคม 2556 - ให้สถาบันการเงินจัดประเภทลูกหนี้ดังกล่าว ดังนี้</p> <p>1) ในกรณีที่ไม่มีในการทำข้อตกลงใหม่ใด ๆ กับลูกหนี้ที่รับซื้อหรือรับโอนมา และไม่ได้มีการให้สินเชื่อเพิ่มเติมให้จัดประเภทเป็นเงินลงทุนในลูกหนี้ และใช้วิธีปฏิบัติทางบัญชีเช่นเดียวกับเงินลงทุนในตราสารหนี้และตราสารทุนตามมาตรฐานการบัญชีไทยที่เกี่ยวข้อง</p> <p>2) ในกรณีที่มีการให้สินเชื่อเพิ่มเติมแก่ลูกหนี้ที่รับซื้อหรือรับโอนมา ซึ่งอาจเป็นการให้สินเชื่อภายใต้วงเงินที่ยังเหลืออยู่ตามสัญญาเดิมหรือทำสัญญาใหม่ ให้แยกพิจารณา ดังนี้</p> <p>2.1) กรณีที่สามารถแยกลูกหนี้ส่วนที่รับซื้อหรือรับโอนมากับส่วนที่ให้สินเชื่อเพิ่มเติมได้อย่างชัดเจน</p> <p>(1) ลูกหนี้ส่วนที่ซื้อมาครั้งแรกตามสัญญาเดิม ซึ่งมีได้มีการทำสัญญาใด ๆ และปรับเปลี่ยนเงื่อนไขใด ๆ เพิ่มเติมจากสัญญาเดิม ให้จัดประเภทส่วนนี้เป็นเงินลงทุนในลูกหนี้ และใช้วิธีปฏิบัติทางบัญชีเช่นเดียวกับเงินลงทุนในตราสารหนี้และตราสารทุนตามมาตรฐานการบัญชีที่เกี่ยวข้อง</p> <p>(2) ลูกหนี้ส่วนที่ให้สินเชื่อใหม่เพิ่มเติมโดยอาจทำสัญญาใหม่เพิ่มเติมจากสัญญาเดิม หรือทำสัญญาปรับโครงสร้างหนี้เพิ่มเติมจากสัญญาเดิม ให้จัดประเภทส่วนนี้เป็นเงินให้สินเชื่อเช่นเดียวกับเงินให้สินเชื่อทั่วไป</p> <p>2.2) กรณีที่ไม่สามารถแยกลูกหนี้ส่วนที่รับซื้อหรือรับโอนมากับส่วนที่ให้สินเชื่อเพิ่มเติมได้อย่างชัดเจน เนื่องจากลักษณะการให้สินเชื่อเป็นสินเชื่อที่มีการชำระและการยืมเงินอย่างต่อเนื่อง (Revolving Credit) เช่น วงเงินเบิกเกินบัญชี การให้สินเชื่อบัตรเครดิต หรือลูกหนี้อื่น</p>

ลำดับ	คำถาม	คำตอบ
		<p>ที่มีลักษณะเช่นเดียวกัน ให้จัดประเภทเป็นเงินให้สินเชื่อทั้งจำนวน</p> <p>3) ในกรณีที่มีการปรับเปลี่ยนเงื่อนไขหรือทำข้อตกลงใหม่ในการชำระหนี้ โดยทำสัญญาใหม่เพิ่มเติมจากสัญญาเดิม หรือยกเลิกสัญญาเดิม หรือทำสัญญาปรับปรุงโครงสร้างหนี้ ให้จัดประเภทรายการลูกหนี้เป็นเงินให้สินเชื่อทั้งจำนวน</p> <p>4) ในกรณีที่มีการให้สินเชื่อเพิ่มเติม โดยการยกเลิกสัญญาเดิมและทำเป็นสัญญาการกู้ยืมใหม่ ให้จัดประเภทรายการเป็นเงินให้สินเชื่อทั้งจำนวน</p> <p>5) ในกรณีที่ลูกหนี้ที่รับซื้อหรือรับโอนมาได้มีการจัดประเภทเป็นเงินให้สินเชื่อแล้ว และต่อมาลูกหนี้ดังกล่าวไม่สามารถปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ตกลงใหม่ได้ ให้จัดประเภทรายการเป็นเงินให้สินเชื่อต่อไป โดยห้ามเปลี่ยนการจัดประเภทรายการจากเงินให้สินเชื่อเป็นเงินลงทุนอีก</p>
9	<p>ในกรณีที่สถาบันการเงินรับซื้อหรือรับโอนลูกหนี้เงินให้กู้ยืมหลังวันที่ 1 มกราคม 2556 และมีความประสงค์ที่จะขายลูกหนี้ดังกล่าวในอนาคต สถาบันการเงินควรบันทึกบัญชีอย่างไร และต้องมีหลักฐานแสดงความประสงค์ในการขายหรือไม่</p>	<p>ในกรณีที่สถาบันการเงินรับซื้อหรือรับโอนลูกหนี้เงินให้กู้ยืม โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะขายลูกหนี้ในอนาคต สถาบันการเงินอาจพิจารณาจัดประเภทลูกหนี้เป็นเงินลงทุนในลูกหนี้ได้</p> <p>ทั้งนี้ เนื่องจากปัจจุบันประเทศไทยยังไม่มีตลาดที่มีสภาพคล่อง (active market) สำหรับการซื้อขายลูกหนี้เงินให้กู้ยืม ดังนั้น ในการแสดงถึงวัตถุประสงค์ที่จะขายลูกหนี้เพื่อใช้ประกอบการพิจารณาจัดประเภทลูกหนี้เงินให้กู้ยืมที่รับซื้อหรือรับโอนมานั้น จึงควรอ้างอิงจากสัญญาจะซื้อจะขายลูกหนี้ที่ชัดเจนและเป็นลายลักษณ์อักษร และต้องมีการจัดเก็บหลักฐานไว้เพื่อให้ผู้ตรวจการสถาบันการเงินของธนาคารแห่งประเทศไทยสามารถตรวจสอบได้</p>
10	<p>ในกรณีที่สถาบันการเงินรับซื้อหรือรับโอนลูกหนี้เงินให้กู้ยืมหลังวันที่ 1 มกราคม 2556 และมีความประสงค์ที่จะรับผลตอบแทนจากลูกหนี้ดังกล่าวนอกเหนือจากการรับชำระกระแสเงินสดตามสัญญาของลูกหนี้ในจำนวนที่มีสาระสำคัญในอนาคต ควรบันทึกบัญชีอย่างไร</p>	<p>ในกรณีที่สถาบันการเงินรับซื้อหรือรับโอนลูกหนี้เงินให้กู้ยืม โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะรับผลตอบแทนอื่นจากลูกหนี้ สถาบันการเงินอาจพิจารณาจัดประเภทลูกหนี้เป็นเงินลงทุนในลูกหนี้ได้</p> <p>ทั้งนี้ ผลตอบแทนอื่นดังกล่าว จะต้องเข้าเงื่อนไขดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. มิใช่การรับชำระเงินสดตามสัญญาเงินให้สินเชื่อ (รวมสัญญาปรับปรุงเงื่อนไขการชำระหนี้) และสัญญาอื่นที่มีเนื้อหาคล้ายคลึงกับสัญญาเงินให้สินเชื่อ 2. มีจำนวนที่มีนัยสำคัญจนทำให้การรับซื้อหรือรับโอนลูกหนี้ดังกล่าว มีลักษณะเสมือนเป็นการลงทุนในสินทรัพย์

ลำดับ	คำถาม	คำตอบ
11	<p>กรณีที่สถาบันการเงินซื้อลูกหนี้ประเภท Syndicate loan เข้ามาก่อนวันที่ 1 มกราคม 2556 ซึ่งได้จัดประเภทเป็นเงินลงทุนในลูกหนี้ และต่อมา (หลังวันที่ 1 มกราคม 2556) ได้ซื้อลูกหนี้ รายเดียวกันเพิ่มเติม ควรจัดประเภทลูกหนี้ ดังกล่าวอย่างไร</p>	<p>ในการดำเนินการพิจารณาจัดประเภทลูกหนี้ นั้น สถาบันการเงิน ควรพิจารณาถือปฏิบัติดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. กรณีที่สถาบันการเงินสามารถแยกลูกหนี้ส่วนที่รับซื้อ หรือรับโอนมา ก่อนวันที่ 1 มกราคม 2556 และส่วนที่ซื้อ เพิ่มเติมในภายหลังได้อย่างชัดเจน ให้ถือปฏิบัติดังนี้ <ol style="list-style-type: none"> 1) ลูกหนี้ส่วนที่ซื้อครั้งแรกตามสัญญาเดิม ซึ่งมีได้ มีการทำสัญญาใด ๆ และปรับเปลี่ยนเงื่อนไขใด ๆ เพิ่มเติมจาก สัญญาเดิม ให้จัดประเภทรายการส่วนนี้เป็นเงินลงทุนในลูกหนี้ ตามเดิม และใช้วิธีปฏิบัติทางบัญชีเช่นเดียวกับเงินลงทุนใน ตราสารหนี้และตราสารทุนตามมาตรฐานการบัญชีที่เกี่ยวข้อง 2) ลูกหนี้ส่วนที่ซื้อเพิ่มเติม ให้จัดประเภทโดยอ้างอิง ตามหลักการประกาศฉบับนี้ และแนวปฏิบัติทางบัญชี เกี่ยวกับการโอนและการรับโอนสินทรัพย์ทางการเงิน และที่แก้ไขเพิ่มเติม ของสภาวิชาชีพบัญชี 2. กรณีที่สถาบันการเงินไม่สามารถแยกลูกหนี้ส่วนที่ รับซื้อหรือรับโอนมาก่อน และส่วนที่ซื้อเพิ่มเติมในภายหลัง ได้อย่างชัดเจน ให้จัดประเภทตามหลักการในประกาศฉบับนี้ ทั้งจำนวน
12	<p>สถาบันการเงินควรพิจารณานับวันค้างชำระ เพื่อจัดชั้นลูกหนี้ที่รับซื้อหรือรับโอนมา ซึ่งจัดประเภท เป็นเงินให้สินเชื่ออย่างไร</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. กรณีที่สถาบันการเงินรับซื้อหรือรับโอนลูกหนี้มาจาก สถาบันการเงินอื่น <p>สถาบันการเงินควรจัดชั้นและกันเงินสำรองลูกหนี้ที่ รับซื้อหรือรับโอนมาซึ่งจัดประเภทเป็นเงินให้สินเชื่อ ในลักษณะเดียวกันกับเงินให้สินเชื่อทั่วไป กล่าวคือ เริ่มนับ วันค้างชำระนับจากวันที่ลูกหนี้ผิดนัดชำระหนี้กับสถาบัน การเงิน อย่างไรก็ตาม สถาบันการเงินควรพิจารณาปัจจัย เชิงคุณภาพในการจัดชั้นลูกหนี้ดังกล่าวนอกเหนือจากการ พิจารณาระยะเวลาการค้างชำระหนี้ด้วย</p> 2. กรณีที่สถาบันการเงินมีลูกหนี้ที่รับซื้อหรือรับโอนมาก่อนวันที่ 1 มกราคม 2556 ซึ่งจัดประเภทเป็นเงินลงทุนในลูกหนี้ และ ต่อมาหลัง 1 มกราคม 2556 มีการเปลี่ยนการจัดประเภทจาก เงินลงทุนในลูกหนี้เป็นเงินให้สินเชื่อ <p>หากลูกหนี้มีการค้างชำระก่อนวันที่มีการเปลี่ยน การจัดประเภท ให้สถาบันการเงินจัดชั้นและกันเงินสำรอง ลูกหนี้ที่รับซื้อหรือรับโอนมา โดยให้นับระยะเวลาการ ค้างชำระต่อเนื่องตั้งแต่ก่อนการเปลี่ยนการจัดประเภท เช่น เงินลงทุนในลูกหนี้ นาย ก. มีการค้างชำระเงินต้นหรือ ดอกเบี้ยเป็นระยะเวลา 2 เดือน นับแต่วันถึงกำหนดชำระ</p>

ลำดับ	คำถาม	คำตอบ
		<p>หากต่อมาสถาบันการเงินมีการเปลี่ยนการจัดประเภทใหม่เป็นเงินให้สินเชื่อ นาย ก. ยังคงค้างชำระเงินต้นหรือดอกเบี้ยต่ออีกเป็นระยะเวลา 1 เดือน ในกรณีนี้ให้พิจารณาปรับระยะเวลาการค้างชำระต่อเนื่องรวมเป็น 3 เดือน</p> <p>3. กรณีที่สถาบันการเงินมีการรับซื้อหรือรับโอนลูกหนี้มาหลังวันที่ 1 มกราคม 2556 โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะซื้อมาเพื่อขายออกไป (โดยมีหลักฐานประกอบ) จึงจัดประเภทลูกหนี้ที่รับซื้อรับโอนมาเป็นเงินลงทุนในลูกหนี้ แต่ต่อมา มีเหตุต้องเปลี่ยนจากเงินลงทุนในลูกหนี้เป็นเงินให้สินเชื่อให้สถาบันการเงินเริ่มนับระยะเวลาค้างชำระจากวันที่มีการเปลี่ยนประเภทเป็นเงินให้สินเชื่อ</p>
13	<p>การโอนเปลี่ยนประเภทรายการจากเงินลงทุนในลูกหนี้เป็นเงินให้สินเชื่อ ถือเป็น การโอนเปลี่ยนประเภทสินทรัพย์ทางการเงินหรือไม่ และควรบันทึกบัญชีอย่างไร</p>	<p>การโอนเปลี่ยนประเภทรายการจากเงินลงทุนในลูกหนี้เป็นเงินให้สินเชื่อ ถือเป็น การโอนเปลี่ยนประเภทสินทรัพย์ทางการเงิน ดังนั้น ณ วันที่มีการโอนเปลี่ยนประเภทจากเงินลงทุนในลูกหนี้เป็นเงินให้สินเชื่อ สถาบันการเงินต้องใช้มูลค่ายุติธรรม ณ วันที่โอนเปลี่ยนประเภทในการบันทึกบัญชี และรับรู้ผลต่างระหว่างราคาตามบัญชีกับมูลค่ายุติธรรม ณ วันนั้นเป็นกำไรหรือขาดทุนในงบกำไรขาดทุนและกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นทันที</p>
หมวด 4 การแปลงค่าเงินสกุลต่างประเทศทุกสกุลให้เป็นสกุลเงินบาท		
14	<p>ถ้าธนาคารมีรายการฐานะเงินตราต่างประเทศล่วงหน้าทั้งใน Trading book และ Banking book ธนาคารสามารถใช้วิธี Premium/ Discount amortization สำหรับ Banking book ในขณะที่ใช้อัตราตามระยะเวลาคงเหลือสำหรับ Trading book ได้หรือไม่</p>	<p>สามารถใช้ได้ หากสถาบันการเงินยังไม่มีความพร้อมที่จะใช้อัตราแลกเปลี่ยนสัญญาซื้อขายล่วงหน้าสำหรับระยะเวลาคงเหลือในการคำนวณฐานะเงินตราต่างประเทศล่วงหน้าใน Banking book ได้</p>
หมวด 5 การรับรู้รายได้ดอกเบี้ยจากเงินให้กู้ยืมและเงินค่างวดจากการให้เช่าซื้อ		
15	<p>การบันทึกยกเลิกรายได้จาก การบันทึกบัญชีดอกเบี้ยจากเงินให้กู้ยืม เงินเบิกเกินบัญชี และเงินค่างวดจากการให้เช่าซื้อของลูกหนี้ที่สถาบันการเงินบันทึกบัญชีเป็นรายได้ไว้ออกจากบัญชีเมื่อลูกหนี้ดังกล่าวเป็นลูกหนี้ที่ค้างชำระหรือมีลักษณะตามที่ ธปท. กำหนด สำหรับรายการที่เกิดขึ้นก่อนวันที่ 1 มกราคม 2543 ยังคงได้รับยกเว้นเช่นเดียวกับที่กำหนดในหลักเกณฑ์เดิมหรือไม่</p>	<p>ยังคงได้รับการยกเว้นเช่นเดียวกับที่กำหนดในหลักเกณฑ์เดิม ดังนั้น หากยังมีรายการดังกล่าวที่เกิดก่อนวันที่ 1 มกราคม 2543 เหลืออยู่ สถาบันการเงินได้รับยกเว้นไม่ต้องบันทึกยกเลิกรายได้ที่ได้บันทึกบัญชีไว้แล้ว</p>
16	<p>การระงับการบันทึกบัญชีเป็นรายได้ตามข้อ 4.4 เมื่อลูกหนี้ถูกจัดชั้นเป็นประเภทสินทรัพย์จัดชั้นสูญ</p>	<p>ตามหลักเกณฑ์ข้อ 4.4 ที่กำหนดว่า หากลูกหนี้ยังไม่ค้างชำระดอกเบี้ยเกินกว่า 3 เดือน แต่ถูกจัดชั้นเป็นสินทรัพย์จัดชั้น</p>

ลำดับ	คำถาม	คำตอบ
	<p>สินทรัพย์จัดชั้นสงสัยจะสูญ หรือสินทรัพย์จัดชั้นสงสัย แม้ว่าจะยังไม่ค้างชำระดอกเบี้ยเกิน 90 วัน นั้น ในทางปฏิบัติ ปัจจุบันสถาบันการเงินมีเกณฑ์ Downgrade ลูกหนี้ที่เข้มขึ้น จึงอาจมีลูกหนี้ตามข้อ 4.4 มาก ซึ่งถ้าเป็นลูกหนี้ O/D ที่ยังค้างชำระไม่ถึง 90 วัน แต่สถาบันการเงินจัดชั้นเป็นสินทรัพย์จัดชั้นสูญ สินทรัพย์จัดชั้นสงสัยจะสูญ หรือสินทรัพย์จัดชั้นสงสัย จะต้องระงับการบันทึกบัญชีเป็นรายได้ ทำให้สถาบันการเงินต้องหยุดคิดดอกเบี้ยทบต้นตามเกณฑ์ข้อ 4.4 ซึ่งจะประโยชน์ต่อลูกหนี้ทั้ง ๆ ที่ลูกหนี้ยังสามารถชำระหนี้รายเดือนได้ตามปกติ</p>	<p>สูญ สินทรัพย์จัดชั้นสงสัยจะสูญ หรือสินทรัพย์จัดชั้นสงสัย จะต้องระงับการบันทึกบัญชีเป็นรายได้ตามเกณฑ์คงค้าง ซึ่งเป็นการระงับการรับรู้รายได้ทางบัญชีตามหลักความระมัดระวัง แต่หากลูกหนี้ยังคงสามารถชำระดอกเบี้ยรายเดือนได้ตามปกติ สถาบันการเงินสามารถบันทึกดอกเบี้ยที่ได้รับเป็นรายได้ได้ตามเกณฑ์เงินสด อย่างไรก็ตาม แม้ว่าสถาบันการเงินจะต้องระงับการรับรู้ดอกเบี้ยค้างรับเป็นรายได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด แต่ในการบริหารลูกหนี้และการเรียกชำระเงินจากลูกหนี้ สถาบันการเงินยังสามารถดำเนินการได้ตามสัญญา</p>
หมวด 6 การซื้อขายตัวเงิน และ ธุรกิจสินเชื่อเพื่อการค้า (Trade finance)		
17	<p>สถาบันการเงินควรมีการบันทึกบัญชีสำหรับธุรกรรมการซื้อขายตัวเงิน และ ธุรกิจสินเชื่อเพื่อการค้า (Trade finance) โดยการรับซื้อซื้อลด หรือรับช่วงซื้อลดเอกสารตามเงื่อนไขของ L/C อย่างไร</p>	<p>ในการบันทึกบัญชีเกี่ยวกับธุรกรรมซื้อขายตัวเงิน และ ธุรกิจสินเชื่อเพื่อการค้า (Trade finance) โดยการรับซื้อ ซื้อลด หรือรับช่วงซื้อลดเอกสารตามเงื่อนไขของ L/C นั้น สถาบันการเงินควรอ้างอิงแนวทางการบันทึกบัญชีตามความเสี่ยงและผลตอบแทน (risk and reward) ตามที่มาตรฐานการบัญชีกำหนด ซึ่งควรสอดคล้องกับแนวทางการวิเคราะห์ และบริหารความเสี่ยงของสถาบันการเงิน ทั้งนี้ สถาบันการเงินต้องจัดทำนโยบายการบันทึกบัญชีที่ชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษร และถือปฏิบัติตามแนวทางดังกล่าวอย่างสม่ำเสมอ</p>
18	<p>สถาบันการเงินควรมีการบันทึกบัญชีโดยอ้างอิงตามหลักการความเสี่ยงและผลตอบแทน (risk and reward) อย่างไร</p>	<p>ในการอ้างอิงตามหลักการ risk and reward นั้น สถาบันการเงินควรพิจารณาจากบุคคลที่สถาบันการเงินมีสิทธิไต่เบี่ยตามกฎหมาย และเป็นผู้ที่สถาบันการเงินวิเคราะห์สินเชื่อ เช่น</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <u>กรณีสถาบันการเงินรับซื้อตัวเงิน และเอกสารตามเงื่อนไขของ L/C ที่ไม่อยู่ภายใต้กฎหมายสากล :</u> ควรบันทึกบุคคลที่สถาบันการเงินมีสิทธิไต่เบี่ยได้ตามกฎหมาย เช่น สถาบันการเงินอื่นที่รับรอง/อาวัล หรือหากไม่มีสถาบันการเงินอื่นรับรอง/อาวัล ควรพิจารณามันทีดังนี้ <ol style="list-style-type: none"> 1) กรณีที่ยังคงมีสิทธิไต่เบี่ยผู้ทรงซึ่งขายตัวเงิน (หรือ L/C) : ควรบันทึกผู้ทรงซึ่งขายตัวเงิน (หรือ L/C) 2) กรณีที่ไม่มีสิทธิไต่เบี่ยผู้ทรงซึ่งขายตัวเงิน (หรือ L/C) : ควรบันทึกผู้ที่มีภาระต้องชำระเงินให้แก่สถาบันการเงิน 2. <u>กรณีสถาบันการเงินรับซื้อเอกสารตามเงื่อนไขของ L/C ที่อยู่ภายใต้กฎหมายสากล:</u> ควรบันทึกบุคคลที่สถาบัน

ลำดับ	คำถาม	คำตอบ
		การเงินมีสิทธิไต่เบี่ยได้ตามกฎหมาย ซึ่งสถาบันการเงินได้วิเคราะห์ความเสี่ยงเสมือนเป็นลูกหนี้ตามหลักการ risk and reward และสอดคล้องกับเกณฑ์สากลที่สถาบันการเงินจะสามารถเรียกเก็บหนี้ได้จากใคร เช่น Issuing bank หรือ Confirming bank (รวมธนาคารเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ : Multilateral development banks ซึ่งเป็นผู้รับรอง หรือ อ่าวัล เนื่องจากสถาบันการเงินสามารถเรียกร้องให้สถาบันการเงินนั้น เป็นผู้รับชำระหนี้แทนได้)
19	สถาบันการเงินต้องบันทึกบัญชีอย่างไร ในกรณีที่สถาบันการเงินรับซื้อ Domestic L/C ที่สถาบันการเงินเป็นผู้ออก (Issue) ก่อนวันครบกำหนด 1. กรณีที่ไม่มีการออกตั๋วแลกเงินภายใต้ L/C นั้น 2. กรณีที่มีการออกตั๋วแลกเงินภายใต้ L/C นั้น (ไม่มีการรับรองตั๋วแลกเงิน) 3. กรณีที่มีการออกตั๋วแลกเงินภายใต้ L/C นั้น และสถาบันการเงินได้รับรองตั๋วแลกเงิน	กรณีที่สถาบันการเงินรับซื้อหรือซื้อลด L/C (ทั้งกรณี International L/C และ Domestic L/C) ที่สถาบันการเงินหรือสาขาของสถาบันการเงินเป็นผู้ออก (ทั้งกรณีที่มีการออกตั๋วเงินและไม่มีการออกตั๋วเงินภายใต้ L/C นั้น) สถาบันการเงินจะมีภาระระหว่างสถาบันการเงินกับผู้ซื้อสินค้าเท่านั้น ดังนั้น กรณีการออก L/C เพื่อการค้า จะบันทึกภาระผูกพันกับผู้ซื้อสินค้า และเมื่อสถาบันการเงินรับซื้อ L/C จะบันทึกผู้ซื้อสินค้าเป็นลูกหนี้ (ล้างภาระผูกพันกับผู้ซื้อสินค้า) ทั้งนี้ กรณีที่สถาบันการเงินรับรองตั๋วแลกเงินภายใต้ L/C ที่สถาบันการเงินเป็นผู้ออกและรับซื้อกลับมา จะถือว่าไม่มีการรับรองใด ๆ
20	กรณีที่สถาบันการเงินรับซื้อตั๋วเงินที่สถาบันการเงินนั้นได้รับรอง หรืออ่าวัล ควรบันทึกบัญชีอย่างไร	กรณีที่สถาบันการเงินที่รับรองหรืออ่าวัลหรือค้ำประกัน เป็นนิติบุคคลเดียวกันกับสถาบันการเงินที่ซื้อตั๋วเงิน จะถือว่าไม่มีการรับรองหรืออ่าวัลหรือค้ำประกันใด ๆ ดังนั้น ให้สถาบันการเงินบันทึกบัญชีลูกหนี้จากบุคคลที่สถาบันการเงินวิเคราะห์สินเชื่อและมีสิทธิไต่เบี่ยตามกฎหมาย
21	กรณีที่สถาบันการเงินรับซื้อ/ซื้อลดตั๋ว sight ในระหว่างรอตรวจสอบเอกสารและยืนยันจาก issuing bank ว่า L/C ดังกล่าวถือปฏิบัติตามแนวทางหรือกฎเกณฑ์ข้อบังคับสากล (เอกสารสอดคล้องกับเงื่อนไขของ L/C) หรือไม่นั้น สถาบันการเงินสามารถบันทึก issuing bank เป็นลูกหนี้ และหากได้รับปฏิเสธการชำระเงินจาก issuing bank ให้กลับรายการโดยบันทึกผู้ขายลดตั๋วเป็นลูกหนี้แทน ในกรณีที่เป็นการรับซื้อแบบมีสิทธิไต่เบี่ย หรือบันทึกผู้ซื้อสินค้าเป็นลูกหนี้ ในกรณีที่เป็นการรับซื้อแบบไม่มีสิทธิไต่เบี่ย ได้หรือไม่	สถาบันการเงินจะบันทึก Issuing bank เป็นลูกหนี้ได้ก็ต่อเมื่อระบุได้ว่าเอกสารสอดคล้องกับเงื่อนไขของ L/C แล้ว (issuing bank ทำการ accept แล้ว) ทั้งนี้ หาก issuing bank ไม่ทำการติดต่อกลับมาภายในระยะเวลา 5 วันทำการ นับจากวันที่มีการยื่นเอกสาร สถาบันการเงินสามารถบันทึก issuing bank เป็นลูกหนี้ได้ เนื่องจากแนวทางหรือกฎเกณฑ์ข้อบังคับสากลฯ (UCP 600) ได้กำหนดว่า issuing bank จะต้องแจ้งการปฏิเสธภายใน 5 วันทำการ นับตั้งแต่วันที่มีการยื่นเอกสาร

ลำดับ	คำถาม	คำตอบ
22	กรณีสถาบันการเงินไม่มีวงเงินกับ Issuing bank หรือ Confirming bank ควรบันทึกบัญชีอย่างไร	ในกรณีที่สถาบันการเงินพิจารณาแล้วเห็นว่า ความเสี่ยงและผลตอบแทนของธุรกรรมนั้นอยู่ที่บุคคลใด ซึ่งสถาบันการเงินมีสิทธิสามารถเรียกร้องได้ตามกฎหมายก็อาจบันทึกบุคคลนั้นเป็นลูกหนี้ได้ เช่น ผู้ส่งออก เป็นต้น ทั้งนี้ สถาบันการเงินควรมีการกำหนดนโยบายการบันทึกบัญชีที่ชัดเจนและถือปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ
23	กรณีที่มีการบันทึกบัญชีสถาบันการเงินอื่นเป็นลูกหนี้ อันเนื่องมาจากการรับรอง รับอาวัล หรือ คำประกันตัวเงิน หรือธุรกรรมสินเชื่อเพื่อการค้า ให้แสดงรายการอย่างไร	กรณีที่สถาบันการเงินมีการบันทึกบัญชีสถาบันการเงินอื่นเป็นลูกหนี้ อันเนื่องมาจากการรับรอง รับอาวัล หรือ คำประกันตัวเงิน หรือธุรกรรมสินเชื่อเพื่อการค้า ให้รายงานภายใต้ ‘รายการระหว่างธนาคารและตลาดเงิน’ จนกว่า ธปท. จะกำหนดเป็นอย่างอื่น
24	ธุรกรรมสินเชื่อเพื่อการค้า (Trade finance) ที่มีประกันการส่งออก (TCI) สถาบันการเงินควรจะบันทึกบัญชีอย่างไร	ธุรกรรมสินเชื่อเพื่อการค้าที่มี TCI เสมือนว่ามีการค้าประกันสินเชื่อทั่วไปนั้น สถาบันการเงินจะต้องบันทึกบัญชีเช่นเดียวกันกับการทำธุรกรรมสินเชื่อเพื่อการค้าตามปกติ
25	สถาบันการเงินต้องมีการปรับปรุงรูปแบบงบการเงินให้สอดคล้องกับการรายงานข้อมูลต่อ ธปท. หรือไม่	สถาบันการเงินไม่ต้องปรับปรุงรูปแบบงบการเงินตามการปรับปรุงการรายงานข้อมูลใน Data Set แต่ในหมายเหตุประกอบงบการเงิน ให้จำแนกรายการระหว่างธนาคารและตลาดเงิน (Interbank) ออกเป็นรายการระหว่างธนาคารและตลาดเงินที่เกิดขึ้นตามปกติ และรายการระหว่างธนาคารและตลาดเงินที่เกิดจากการรับรอง/รับอาวัล ตัวเงินธุรกรรม Trade Finance หรือ Factoring เพื่อให้ผู้ใช้งบการเงินสามารถเปรียบเทียบข้อมูลได้ดียิ่งขึ้น
หมวด 7 หนี้สูญได้รับคืน		
26	ตามที่ ธปท. กำหนด เรื่อง การบันทึกรายการหนี้สูญรับคืนเป็นรายได้ หมายความว่า หากสถาบันการเงินได้รับชำระหนี้จากลูกหนี้ที่จำหน่ายเป็นหนี้สูญไปแล้ว ให้บันทึกรายการหนี้สูญรับคืนเป็นรายได้เท่านั้นใช่หรือไม่ เนื่องจากมาตรฐานการบัญชีกำหนดวิธีปฏิบัติแบบอื่นไว้ด้วย	การบันทึกรายการหนี้สูญได้รับคืนนั้น ให้ถือปฏิบัติตามที่มาตรฐานการบัญชีที่เกี่ยวข้องกำหนด อย่างไรก็ตาม หากสถาบันการเงินเลือกที่จะบันทึกรายการดังกล่าวเป็นรายได้ ให้คำนึงถึงหลักการที่กำหนดในกรอบแนวคิดสำหรับการรายงานทางการเงินเกี่ยวกับความแน่นอนที่จะเกิดขึ้นและสามารถวัดค่าได้อย่างน่าเชื่อถือด้วย ทั้งนี้ เป็นไปตามหลักความระมัดระวังเพื่อมิให้สถาบันการเงินรับรู้รายได้มากเกินไปกว่าที่ควรจะเป็น

ลำดับ	คำถาม	คำตอบ
หมวด 8 การจ่ายเงินปันผล		
27	การพิจารณานโยบายการจ่ายเงินปันผลของสถาบันการเงินนั้น สถาบันการเงินจะต้องถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ใดบ้าง	<p>ธปท. ได้ขอความร่วมมือให้สถาบันการเงินถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่ ธปท. กำหนดเกี่ยวกับการพิจารณาจ่ายเงินปันผล โดยระบุอยู่ในเอกสารดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ประกาศ ธปท. ว่าด้วยข้อกำหนดเกี่ยวกับการบันทึกบัญชีของสถาบันการเงิน (หมวด 8 การจ่ายเงินปันผล) และ 2. หนังสือที่ ธปท.ฟนส.(21) 391-414/2552 ลงวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2552 เรื่อง ประเด็นที่ควรพิจารณาเกี่ยวกับแนวนโยบายการจ่ายเงินปันผลของสถาบันการเงิน
	<p>27.1 การกำหนดว่าไม่ควรนำกำไรที่ยังไม่เกิดขึ้นจริง หรือไม่มีกระแสเงินสดรับจริง (unrealized gains) และกำไรที่เกิดจากการขายทรัพย์สินที่มีได้มีการซื้อขายจริงมาใช้ในการจ่ายเงินปันผลนั้น เนื่องจากปัจจุบันมีกำไร (ขาดทุน) ที่เข้าข่ายเป็น Unrealized gain (loss) มากขึ้น ซึ่งส่งผลต่อนโยบายการจ่ายเงินปันผลของสถาบันการเงิน จึงขอหารือว่ารายการใดบ้างที่ควรนำมาพิจารณา และหากมีทั้งรายการกำไรและรายการขาดทุน สามารถนำมาหักกลบกันก่อนพิจารณาจ่ายเงินปันผลได้หรือไม่</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. กำไรที่ยังไม่เกิดขึ้นจริง หรือไม่มีกระแสเงินสดรับจริง (unrealized gains) ให้หมายถึง รายการซึ่งเป็นผลจากการเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ย อัตราแลกเปลี่ยน และมูลค่ายุติธรรม หรือ มีการรับรู้กำไรที่สูงกว่าหรือขาดทุนที่ต่ำกว่ากรณีปกติ ดังต่อไปนี้ <ol style="list-style-type: none"> 1) กำไรสุทธิจากการวัดมูลค่ายุติธรรม (Mark to market) ของเงินลงทุนในตราสารหนี้และตราสารทุนประเภทเพื่อค้า (โดยไม่ให้นำผลขาดทุนสุทธิที่เกิดขึ้นมาบวกกลับ) 2) กำไรสุทธิจากการ Mark to market ตราสารอนุพันธ์ (โดยไม่ให้นำผลขาดทุนสุทธิที่เกิดขึ้นมาบวกกลับ) 3) กำไรสุทธิจากการแปลงค่าเงินตราต่างประเทศ (โดยไม่ให้นำผลขาดทุนสุทธิที่เกิดขึ้นมาบวกกลับ) 4) กำไรจากการโอนเปลี่ยนแปลงประเภทเงินลงทุน (โดยไม่ให้นำผลขาดทุนมาบวกกลับ) 5) รายการกำไรอื่นๆ ที่ ธปท. อาจกำหนดในภายหลัง 2. กำไรที่เกิดจากการขายทรัพย์สินที่มีได้มีการซื้อขายจริง เช่น กำไรจากการขายทรัพย์สินที่ไม่เข้าเงื่อนไขเป็นการขายที่แท้จริงตามหลักการบัญชี หรือ True sale (โดยไม่ให้นำผลขาดทุนมาหักกลบ)
	<p>27.2 ในกรณีที่สถาบันการเงินถือปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 12 เรื่อง ภาษีเงินได้ แล้วจะต้องนำกำไร (ขาดทุน) จากการบันทึกบัญชีภาษีเงินได้รอตดับัญชี มาปรับปรุงกำไรสุทธิระหว่างปี เพื่อพิจารณาการจ่ายเงินปันผลหรือไม่</p>	<p>ไม่ต้องนำกำไร (ขาดทุน) จากการบันทึกบัญชีภาษีเงินได้ รอตดับัญชีที่รับรู้ผ่านงบกำไรขาดทุนมาปรับปรุงกำไรสุทธิประจำปีเพื่อพิจารณาการจ่ายเงินปันผล รวมถึง กำไร(ขาดทุน) ที่เกิดจากวิธีบัญชีภาษีเงินได้ ซึ่งกระทบกำไรสะสมโดยตรง เมื่อเริ่มนำมาตราฐานการบัญชี ฉบับที่ 12 เรื่อง ภาษีเงินได้มาใช้ ก็ไม่สามารถนำมาพิจารณาจ่ายเงินปันผลได้</p>
ประเด็นอื่น ๆ		
28	มาตรฐานการบัญชีของไทย ฉบับที่ 105 เรื่อง การบัญชีสำหรับเงินลงทุนในตราสารหนี้และ	มาตรฐานการบัญชีของไทย ฉบับที่ 105 ยังคงมีผลบังคับใช้ จนกว่ามาตรฐานการบัญชีของไทยที่เป็นไปตาม IAS 39

ลำดับ	คำถาม	คำตอบ
	ตราสารทุน ในปัจจุบันยังมีส่วนที่ขัดแย้งกับ IAS 39 อยกทราบบแนวทางบังคับใช้ที่ชัดเจน	จะมีผลบังคับใช้
29	Embedded derivative of TAMC : ตัว TAMC ที่ธนาคารได้รับชำระค่าซื้อเงินให้สินเชื่อจะมีความเสี่ยงที่ TAMC สามารถโอน credit risk จากเงินให้สินเชื่อที่รับซื้อไปจากธนาคารกลับมาให้ธนาคารได้ จะสามารถมองว่าตัวเงินนี้มี embedded credit derivative หรือไม่ และต้อง bifurcate และ value embedded derivative ออกมาหรือไม่ เนื่องจากประเด็น valuation credit risk เป็นเรื่องที่ยากและซับซ้อน	ในกรณีของตัว TAMC ไม่ถือว่าเป็น embedded derivative และในปัจจุบัน ให้ถือว่าเป็นเงินลงทุนในตราสารหนี้
30	Trade date vs. Settlement date ขอทราบกำหนดเวลาในการออกประกาศ ธปท. ที่ จะกำหนดมาตรฐานการบัญชีสำหรับเงินลงทุน ให้บันทึกด้วย trade date เท่านั้น	<p>ในส่วนของการบันทึกบัญชี ให้สถาบันการเงินถือปฏิบัติ ตามมาตรฐานการบัญชี อย่างไรก็ตาม หลักเกณฑ์การ กำกับดูแลของ ธปท. บางหลักเกณฑ์ เช่น ประกาศ ธปท. ที่ว่าด้วยการคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงเพื่อบำรุงเงินกองทุน ได้กำหนดให้บันทึกสินทรัพย์ตั้งแต่ Trade date</p> <p>ดังนั้น ในการคำนวณการบำรุงเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง เพื่อส่ง ธปท. หากสถาบันการเงินเลือกใช้ Settlement date ในการบันทึกบัญชีรายการสินทรัพย์ในงบการเงิน สถาบันการเงินจะต้องปรับปรุงรายการเงินลงทุนดังกล่าว เสมือนใช้ Trade date ในการบันทึกบัญชี เพื่อให้การบำรุง เงินกองทุนของสถาบันการเงินเป็นมาตรฐานเดียวกัน</p>